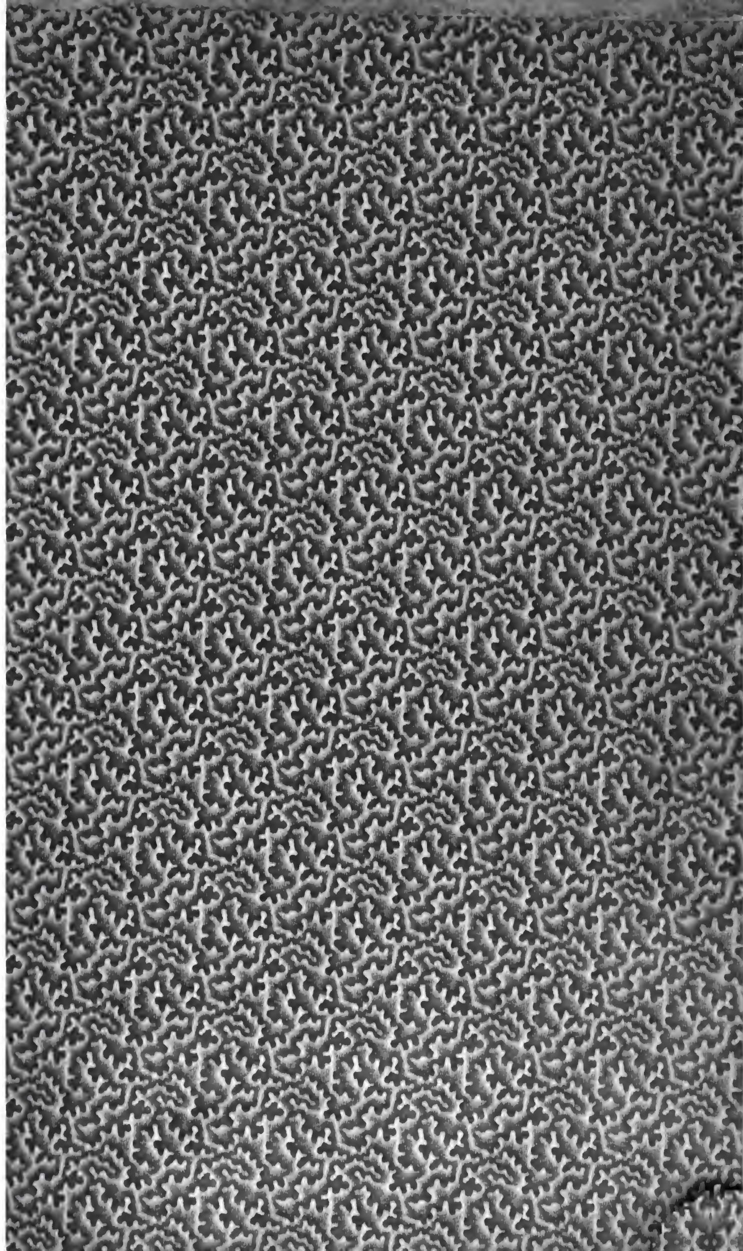

JODELET,

OF DE

KNECHT MEESTER

EN DE

MEESTER KNECHT.

BLYSPEL.

TE AMSTELDAM,
By IZAAK DUIM, op den Cingel, tusschen de Warmoesgracht en Drie-Koningstraat.
Met Privilegie. 1771.

AAN DEN

E:E: HEERE

WOUTER VALKENIER,

SEKRETARIS der Stad AMSTERDAM.

MYN HEER EN NEEF,

Na zo veel tékenen van Vrindſchap, én genegenheid die ik van UEE. ontfangen hebbe, neem ik nóch de vrymoed*i*gheid van UEE. deeze, uit het Franſch van den Heer Scarron, Vertaalde, én door my in Vaarzen gebrachten Jodelét, met een eerbiedig en dankbaar hart op te draagen; wel verzekert zynde, dat UEE. naar zyne gewoonelyke beleefdheid, die tegens de Laſteraars van 't geoorloofd Tooneelſpél zult verdedigen én beſchermen, waar voor ik my te dieper in UEE. ſchult réken te ſtaan, en zal naar de gelegenheid verlangen om eens te moogen toonen hoe zeer ik ben

MYN HEER,

UE. E ootmoedige Dienaar,
én Verplichte Neef

JOH: KOMMELIN
KASP: zoon.

COPYE VAN DE PRIVILEGIE.

DE Staten van Holland en Westvriesland doen te weeten: alzo ons te kennen is gegeeven by de Regenten van het Wees-en Oude Mannenhuys der Stad Amsterdam, en in die qualiteiten te samen Eygenaars, mitsgaders Regenten van den Schouwburg aldaar; dat zy Supplianten, eenige Jaaren hebben gejouïsseert van 't Octroy by ons den 27 May van den Jaare 1728. als meede van de prolongatie van dien den 6 December 1742. aan de Supplianten verleent, waar by wy aan de Supplianten goedgunstiglyk hadden geaccordeert en geoctroyeert, om nog voor den tyd van vyftien agter een volgende Jaaren, de Werken, die ten dienste van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot tyd nog verder in het licht gebragt, en ten Tooneele gevoert zouden mogen werden, alleen te mogen drukken, doen drukken, uitgeeven en verkopen, dat de Jaren, by de voorsz. prolongatie van 't gemelde Octroy of Privilegie vervat op den 6 December van deezen Jaare 1757. stond te expireeren; en dewyl zy Supplianten ten meesten dienste van de Schouwburg, (waar van hunne respective Godshuyzen onder andere meede moeten werden gesustenteert, de voornoemde Werken, zo van Treurspellen, Blyspellen, Klugten, als anders, die reets gedrukt, en ten Toneele gevoert zyn, of in het toekoomende gedrukt, en ten Toneele gevoert zouden moogen werden, gaarne alleen, gelyk voorheenen, zouden blyven drukken, doen drukken, uitgeeven en verkopen, ten einde dezelve Werken, door het nadrukken van anderen, haar luister, zoo in taale als spelkonst, niet mogten komen te verliesen, en dewyle haar Supplianten zulks na de expiratie van de voornoemde prolongatie van 't voorsz Octroy, niet gepermitteert was; zoo keerden de Supplianten haar tot Ons, reverentelyk verzoekende; dat Wy aan de Supplianten, in haar voorsz. qualiteyt, geliefden te verleenen prolongatie van het voorsz. Octroy, om de voorsz. Werken, zoo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten, als anders, reets gemaakt, en ten Toneele gevoert, of als nog in het ligt te brengen, en ten Toneele te voeren, nog voor den tyd van Vyftien eerstkomende, en agter een volgende Jaaren, alleen te mogen drukken, en verkoopen, of te doen drukken, en verkopen, met verbod aan alle anderen op zeekere hooge Pœne by Ons daar tegens te statueeren, daar van te verleenen Octroy in forma; ZO is 't dat Wy de Zaake ende 't voorsz. verzoek overgemerkt hebbende, ende genegen wezende, ter beede van de Supplianten, uit Onze regte weetenschap, Souveraine magt en authoriteit, dezelve Supplianten geconsenteert, geaccordeerd en geoctroyeert hebben, consenteeren, accorderen ende octroyeren haar by deeze, dat zy, geduurende den tyd van nog Vyftien eerst achter een volgende Jaaren, de voorsz. Werken, indiervoegen, als zulks by de Supplianten is verzogt, en hier vooren uitgedrukt staat, binnen den voorsz Onzen Lande alleen zullen mogen drukken, doen drukken, uitgeeven ende verkopen, verbiedende daaromme alle en een iegelyken de voorsz. Werken, in 't geheel ofte ten deele te drukken, na te drukken, te doen nadrukken, te verhandelen, of te verkopen, ofte elders nagedrukt, binnen den zelven Onzen Lande te brengen, uit te geven of te verhandelen en verkopen, op de verbeurte van alle de nagedrukte, ingebragte, verhandelde of verkogte Exemplaren, ende een boete van drie duyzend

gul-

guldens daar en boven, te verbeuren, te Appliceren een derde part voor den Officier, die de Calange doen zal, een derde part voor den Armen der plaatsen daar het Casus voorvallen zal, ende het resteerende derde part voor de Supplianten, en dit telkens zo meenigmaal als dezelve zullen worden agterhaalt, alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met dezen Onzen Octroye alleen willende gratificeeren tot verhoedinge van hunne schade door het nadrukken van de voorsz Werken, daar door in genigen deele verstaan den innehoude van dien te autoriseren, ofte, te advouëren, en veel min, dezelve, onder onze protextie en beschserminge, eenig meerder Credit, aansien, of reputatie te geeven, nemaar de Supplianten in cas daarinne iets onbehoorlyks zoude influëren, alle het zelve tot hunnen laste zullen gehouden wezen te verantwoorden, tot dien einde wel expresselyk begeerende, dat byaldien zy dezen onzen Octroye voor den zelve Werken zullen willen stellen, daar van geene geabbrevieerde of gecontraheerde mentie zullen mogen maken, nemaar gehouden weezen het zelve Octroy in 't geheel en zonder eenige omissie, daar voor te drukken, of te doen drukken, en dat zy gehouden zullen zyn, een Exemplaar van de voorsz. Werken, op Groot Papier, gebonden en wel geconditioneert, te brengen in de Bibliotheek van onze Universiteyt te Leyden, binnen den tyd van zes weeken, na dat zy Supplianten dezelve Werken zullen hebben beginnen uit te geeven, op een boete van zes hondert gulden, na expiratie der voorsz. zes Weeken, by de Supplianten te verbeuren ten behoeve van de Nederduitse Armen van de plaats alwaar de Supplianten woonen, en voorts op pœne van met 'er daad versteeken te zyn van het effect van deezen Octroye, dat ook de Supplianten, schoon by het ingaan van dit Octroy een Exemplaar gelevert hebbende aan de voorsz. Onse Bibliotheek, by zoo verre zy geduurende den tyd van dit Octroy dezelve Werken zouden willen herdrukken met eenige Observatien, Noten, Vermeerderingen, Veranderingen, Correctien, of anders, hoe genaamt, of ook in een ander formaat, gehouden zullen zyn wederom een ander Exemplaar van dezelve Werken, geconditioneert als voren te brengen in de voorsz. Bibliotheek, binnen denzelven tyd, en op de boeten en pœnaliteit, als vooren. En ten einde de Supplianten deezen onzen Consente ende Octroye mogen genieten als naar behooren, lasten wy allen en een iegelyken, dien het aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhoude van dezen doen, laaten en gedogen, rustelyk, vredelyk en volkomentlyk genieten en gebruiken, cessreerende alle belet ter contrarie. Gegeven in den Hage, onder onzen Grooten Zegele, hier aan doen hangen op den agtsten November, in 't Jaar onzes Heeren en Zaligmakers duizend zeven honderd-zeven-en-vyftig.

P. S T Y N.

Ter Ordonnantie van de Staaten,

Lager stond, C. BOEY.

Aan de Supplianten zyn, nevens dit Octroy, ter hand gestelt by Extract Authenticq, haar Ed. Gr. Mog. Resolutien van den 28. Juny 1715, en 30. April, 1728, ten einde om zig daar na te reguleeren.

De Regenten van het Wees- en Oude-Mannenhuis hebben, in hunne voorsz. qualiteit, het recht van deze Privilegie, alleen voor den tegenwoordigen Druk van JODELET OF DE KNECHT MEESTER EN DE MEESTER KNECHT, *blyspel*, vergund aan ISAAK DUIM. *Amsterdam den* 26. *February*, 1771.

VERTOONERS.

FERDINAND, Vader van Izabél.

IZABEL, Dóchter van Férdinand.

LOUIS, Neef van Férdinand.

JONKER JAN, Broeder van Lukrétia, en verloofd aan Izabél.

LUKRETIA, Zuſter van Jonker Jan.

JODELÉT, Knécht van Jonker Jan.

STÉVEN, Knécht van Louis.

BEATRIS, Dienſtmaagd van Férdinand.

Het Tooneel is in 's Gravenhaage, voor, én in 't huis van Férdinand.

J O D E L E T.

B L Y S P E L.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

JONKER JAN, JODELET.

JODELET.

JA, 'k zeg 't, als nóch, myn Heer, schoon gy het niet wilt weeten,
Gy zyt een Zót, of van een kwaade Geest bezeten.
In 't midden van de Nacht te komen in den Haag?
Die door te kruissen met een hólle en leege maag?
My slaan? en dan nóch zo te schelden en te vloekken?

JONKER JAN.

Zwygt, Zót, 'k heb 't eindelyk gevonden, naar lang zoekken;
't Is hier omtrent, daar 't huis van Ferdinandus staat.

JODELET.

Wat wilt gy doen, myn Heer? 't is immers nu te laat.

JONKER JAN.

Ik wil met Izabél van deze Nacht nóch spreekken,
'k Bemin haar; wat hebt gy uw hoofd daar mêe te breeken?
Maak vry uw staat, dat ik, schoon u de honger kwélt,
Niet eer van hier ga, 'k heb dit by my vast gestélt.

JODELET.

Ei Jonker Jan, hoe heb jei 't nou zo drommels loopend?
Je weet wel, dat men 's nachts, zo laat geen deuren opend.
'k Scheld op uw Zótheên; 'k moet vervloekken uwe min.
'k Ben kreupel van de reis, wyl wy om die Zóttin
Van Uitrecht af, tot hier, niet anders als twee Uilen,
Op Paerden reden, die veel traager zyn als muilen.
'k Heb daar en blikaars van.

JONKER JAN.

Wat zégt gy, dronken Beeſt?
Zy heeft verſtands genoeg, ze is nooit zóttin geweeſt.

JODELET.

Ik wil ſléchs zéggen, Heer, 't zyn de aldergrootſte narren,
Die voort verlieven, en ſtraks in de min verwarren.

JONKER JAN.

'k Wil, dat ge uw ſpotten ſtaakt, ik bén op haar verlieſt,
Die ſchoone heeft myn hart door haar pórtrét doorgrieſt.

JODELET.

Ik kan 't niet vatten, én het ſchynt voor my een wonder,
Dat de een den ander kan beminnen, én dat zonder
Malkaâr te zien, wél, dat 's een groote razerny,
Hoe is het mogelyk, dat ſléchs een Schildery
U kan ten eerſten aan 't verſtand, én zinnen raaken,
Uw ingewand, ja, hart én ziel in min doen blaaken?

JONKER JAN.

Zwyg, groote zót, gy kénd de kracht der Liefde niet,
Zyn groot vermogen, en zyn onbepaald gebied.
Ik wil 't grootſte ongeval, wél om die ſchoone lijen.

JODELET.

De drommel mogt op 't zien van een pórtrét gaan vrijen.
Je bént dan van die geen, die door een mooi pórtét,
Gelyk veel zótten, mét die ziekte zyn beſmét?
Een konſtig Schilder zal u een portrét gaan maaken,
Dat u een Afgodin, zeer ſchoon, met roode kaaken,
Verbeelden zal, maar dat men op een klaare dag
De Juffer haalden, én daar tégen eens bezag,
Je zoud haaſt zien, hoe dat de Schilders kunnen liegen;
Waar door de juffertjes de jongmans meeſt bedriegen.
't Is ook onmogelyk, dat ge aan 't pórtrét, 't gebrék
Van 't lichchaam ſpeureu zult, ô 't is een groote gék,
Die daar geloof aan ſlaat, je kund daar aan niet mérken
Of ze in een harnas gaat, om 't lichchaam te verſtér-
ken,
Nóch of zy ziekk'lyk is, in 't énd, je weet ook niet,

Of

Of haar ook ietwes schort, dat haar de trouw verbied.
Myn Heer, ei luister, 'k zal vertéllen een Historie,
Die my zélf is gebeurd, ik héb 't nóch in memorie:
Ik had een Juffertje (in het oog zeer schoon) bemind,
Zy daar én tégen had me ook wonder wél bezind;
Ik dacht niet anders óf haar veesten zouden ruiken
Als muskus, én ik kan haar water mê gebruiken,
Wanneer myn mondtje mét de scheurbuik is gekwélt,
Zo raak ik 't goed koop kwyt, en 't kóst my ook geen géld;
Want, Heer, 't is médicyn, wanneer een knéchtjes snater
Daar mê word omgespoelt, 't is krachtig 't maagde water.
Ik kreeg dan eindelyk het jawoord van de meid,
Daar ik twé dagen mét veel smart had om gevryd,
't Wierd 's avonds laat, zo dat het tyd was om te scheien:
Ei, zei ze, laaten we eerst eens met ons bloote beijen
Maar voor een hallef uur uit onze kleêren gaan;
Dat is gezeid te kooi, het stond me heel wel aan.
Wat dunkt u van die kuur? 'k had daar in 't minst niet (tegen.

JONKER JAN.

Maar....

JODELET.

Zéker, Heer, zy was ook niet met al verlégen.
Zy stak de hand na 't haar, dat zy met ééne streek
Van 't hooft aftrok, zo dat ze een ouwe hoer geleek,
Daar op zo vólgde dat het Venusje aan ging randen
Haar réchter Oog, én lei 't daar by, én toen de handen
Voort na haar bakhuis toe, en haalden van het zeer
De plaisters af, daar zy het schurft meê dékte, Heer:
Maar op het laaste toen gebeurden 'er eerst zaaken!
Toen ze in haar bakkesje al de tanden lós ging maaken.
Ik keek gelyk een Bok die krakelingen at,
En loerde als eene kat doet op een muis óf rat:
Ik dócht de droes, wel hoe, moet dat al saam by 't ander?
Wat zal 't een zootje dan uit maaken mét malkander;
Ja, 't was gelyk ik dócht, ze leyze 'er fyntjes nêer.

JONKER JAN.

'k Zég, dat gy zwygen zult van 't ſtaaltje....

JODELET.

Maar, myn Heer,
Ik wil ſlechs zéggen, dat een ménſch zo word bedroogen;
Daarom zo bid ik jou, ziet ze eerſt eens voor jou oogen;
Want daar is niemand, die jou ooit beklaagen zou,
Zo jei te trouwen kwaamt met zulk een fraaijen Vrouw.

JONKER JAN.

Weet gy wel, Jodelét, dat, als gy zo wilt ſpreeken,
Ik u de laſtigſte van alle ménſchen réken?

JODELET.

Daar is geen knorriger als ik, wanneer men gaat
Den heelen nacht, ſchoon 't nóch zo koud is, op de ſtraat,
Of dat ik in een ſtoep vaſt ſtampvoet om te zwieten,
Terwyl ik u verwacht, wie droes zou 't niet verdrieten?

JONKER JAN.

Maar, Jodelét.

JODELET.

Myn Heer.

JONKER JAN.

Ik meen, dat myn Pórtrét
Zyn werking heeft gedaan, zo Izabél maar lét
Hoe ſchoon ik daar in ben geſchildert: uit de trékken
Van myn gezigt zal zy myn liefde ſtraks ontdékken.

JODELET.

Ik weet wel beter, Heer, daar is in 't minſt niet aan.

JONKER JAN.

Wat zégtge?

JODELET.

Dat het u groot nadeel heeft gedaan.

JONKER JAN.

Hoe duivel weetje dat?

JODELET.

Om dat ze, in plaats van 't uwen,
Het myne heeft.

JONKER JAN.

Wie zou niet voor dat ſchelmſtuk gruwen?
Indien zulks waar was, ſchelm, 'k verzeker u, dat gy
Zoud ſneuv'len door dees' hand, om die verradery:
Maar deze trouw'loosheid kan ik niet wel gelooven.

JODELET.

Wil vry uw trouwe knécht van 't leevens licht berooven,
Zie daar, ſtoot toe, ik mag wel lyden, dat ge u wreekt,
Maar 'k bid tóch, dat gy my geen gat in 't wambuis ſteekt.

JONKER JAN.

Spót gy met my, voort zég hoe 't daar mede is gelegen.

JODELET.

Je ſchynt vergramt, en tót bloedſtorten zeer genegen.
Maar 'k zal 't u zéggen, om uw dolle razerny
Voor deze maal te ontgaan. Wel, hoor dan toe, toen wy
Uit Vlaand'ren reisden....

JONKER JAN.

Wél.

JODELET.

Had gy zeer groot begeeren,
Om weder herwaards aan naar Uitrecht toe te keeren,
Maar gy vond op uw' komſt uw Broeder daar gedood,
Uw Zuſter wech gevoert, en van haar eer ontbloot.
Men wiſt niet waar zy was, men kon in 't minſt niet den-(ken
Wie zulks gedaan had, ja, 't ſcheen u 't verſtand te krenk-(ken.
Dat's jammer, dócht ik, dat hy gék word, daar hy nou
Op 't trouwen ſtaat: óch ik beklaag die arme vrouw.

JONKER JAN.

Waarom erinnert gy, ô ſchelm, die ongelukken
My weder, die myn Ziel zoo zwaar én laſtig drukken?
O Broeder, die tót nóch de wraak van my ontbeert!
O Zuſter, die nóch blyft zoo ſchandelyk onteert!
'k Zal aan uw hoonder, en uw moorder, my zo wreekken,
Dat ieder daar van zal op 't lóffelykſte ſpreekken.
Maar laat ons wederom eens komen op 't Pórtrét.

JODELET.

Dat 's my onmogelyk, als gy het my belét;

Zie,

Zie, Jonker Jan, ik tracht in 't ſpreeken, én in 't leezen,
Gelyk een Cicero, ordéntelyk te weezen.
Wy waarom naauwelyks weer naar dit land gegaan;
Of Ferdinandus bood u zyne Dóchter aan:
Men zond u haar pórtrét, zo dra gy 't kreegt in handen,
Begont gy lichter laag in haare min te branden,
Te meer, dewyl de Vaâr beloofde, dat hy jou
Daar méde een tonne gouds ten huw'lyk geeven zou;
Gy fliept hier dan niet op, maar gy ſtelde uwe zinnen
Toen voort te wérk, om 't hart van Izabél te winnen:
Gy liet u ſchilderen, én wou dat uw pórtrét
Ook wierd aan haar gebragt, om door het zélve nét
Waar ge in gevangen waard, haar wéderom te vangen,
Zy had voorzéker in die ſtrik ook blyven hangen
Indien 't de hémel niet belet had.

JONKER JAN.

Maar wanneer
Zal die Hiſtorie eens volénd zyn?

JODELET.

Hoor, myn Heer,
Zyt tóch zo haaſtig niet, de ſtory, moet je weeten,
Heeft veel omſtandigheid, ik hébze ſchier vergeeten;
Maar luiſter, ik zal 't u verhaalen in het kort,
Dóch op konditie dat ik in myn reên niet word
Geſtoord.

JONKER JAN.

'k Beloofje dat ik u niet weêr zal ſtooren.

JODELET.

Waar was ik ook? ja, 'k héb 't. u ſtaat nóch wél te vooren,
Dat my de ſchilder, daar gy u van ſchild'ren liet,
Toen ook uitſchilderde?

JONKER JAN.

Dat weet ik.

JODELET.

En voor niet?

JONKER JAN.

Vervólg maar.

JODELET.

O wat was 't een braave vént! de duivel!
Wat kon hy békeren, hy mogt voor twé man zuivel.

JONKER JAN.

Dat raakt my niet. ik wil dat gy my aanftonds zégt
Waar 't is, én wat gy daar al mê hébt uitgerécht.

JODELET.

Ik bid u, geef wat tyd. ik zal daar aanftonds méntie
Van maaken. JONKER JAN.
Wél men zou verliezen zyn patientie.

JODELET.

Nou, Heertje, luifter toe, je weet, ik bén een man....

JODELET.

Wie vraagt daar na?

JODELET.

Die zeer kurieus is, én dat van
Natuur, dérhalven nam ik 's middags de pórtretten
Van u én my, én ging ze eens by malkander zétten,
Om 't onderfcheid te zien, dat tuffchen 't uwe én 't myn'
Mogt weezen, wiens portrét van ons het fchoonft zou zyn.
Maar lét, hoe 'k voer, het was óf daar de droes mê fpeelde,
Zo dra als ik ze zag, ik weet niet waar 't aan fcheelde,
Of 't fchortede aan myn oog, óf dwaling in 't verftand,
Het myn' keurde ik voor béft, én 't uwe moeft van kant.
Zo dat ik 't myne na jou liefste héb gezonden,
Wyl ik het in myn oog het fchoonfte had bevonden.

JONKER JAN.

Wat heeftze wél gezeid van zulk een troni!

JODELET. Dat
Je niet heel mooi waart nóch veel fchoonheid over had.
Maar waarom moogt ge u aan die beuzelingen ftooten;
Wie heeft zich zélf zo nét juift in een vorm gegooten.
'Tén anderen, 't is tót uw voordeel, want als zy
Het principaal, myn heer, eens zien zal by 't kopy,
Zo zal haar vlamme zo veel hooger zich verhéffen,
Als uw fchoon bakhuis myn pórtrét kan overtréffen.

JON-

JONKER JAN.

Zwyg, 'k zie daar imant ſtaan, ga, vraag' óf hy ons kan
Het huis van Ferdinand aanwyzen.

JODELET.

Heer, die man
Zal dat niet weeten.

JONKER JAN.

O gy bloodaard, gy zyt waardig
Dat hy u luſtig róſte.

JODELET.

En dat zo onrechtvaardig?
Hei Kavalier.

TWEEDE TOONEEL.

JONKER JAN, JODELET, STEVEN.

STEVEN.

Wie daar?

JODELET.

Goed vrind.

STEVEN.

Ik zeg, hou ſtand.

JODELET.

Ei maatje, met verlóf, waar's 't huis van Ferdinand?

STEVEN.

Dat 's hier.

JODELET.

Hy heeft gelyk, de Schoonvaâr is gevonden,
Kom hier Schoonzoontje broêr, wil hem uw komſt verkonden.

STEVEN.

„ De droes wat heb ik zót gedaan,
„ Dat ik haar 't huis wees daar myn Heer is ingegaan.

JON-

JONKER JAN.

Woont hier Heer Ferdinand?

STEVEN.

„ Ja wel, 'k begin te vreezen
„ Dat dit van Izabél ook zal een vrijer weezen.
„ Wat zal ik doen, ik vind het raadſaamſt, en voor béſt,
„ Dat ik die doffer door een liſt hou van het néſt.
Ik bid u, ſtoor hem niet, hy 's ziek, gy mogt door 't ſchellen,
Hem wakker maken, en daar door licht meer ontſtellen.
Wie ben je, wat voor vólk?

JODELET.

Wy gaan het meeſt by nacht,
En zyn liefhebbers van de vrije katerjacht.
Wy ſchuuwen 't licht, het is ons haatelyk in de oogen,
Noorwegen is het land daar wy zyn opgetoogen,
't Leid aan de noorder pool, een land daar niemand ſlaapt,
Daar zelf het ſchanden is, wanneer men geeuwt, of gaapt.
Voor my, 'k ſlaap nimmer, en myn meeſter, dat 's een waaker....

STEVEN.

Zeg liever dat hy is een groote moeitemaaker,
Die my laatſt overviel, 'k meen dat ik hem wel kan,
Voor my, ik pretendeer daar ſatisfactie van.

JODELET.

Zyt gy uw leeven moe? ik ben alleen u machtig.
'k Heb hier een endtje ſtaal, 'k zal u daar mêe waarachtig
Een knoopgat draaijen, daar je voort jou ziel doorſpuuwt,
Des vlucht van hier, ik wil dat gy myn gramſchap ſchuuwt.
De droes de vént blyft ſtaan, hy ſchynt niet bang te wezen;
Kom avanceer, myn Heer, och, ik begin te vreezen,
Dat het hier honden zal.

JONKER JAN.

Kom, fielt, ik kom u by.

STEVEN.

Ik zal u deze plaats inruimen, maar zo gy

My

My tót in de andre ſtraat...

JODELET.

Ei, Heertje, maak hem vlugtig:

JONKER JAN.

Wél aan.

JODELET.

Ei, kyk, hy ſchaakt, dat is wél duivels kluchtig.
'k Was voor dien blooden hond nóch wél ter deeg bevreeſt.
Dat ſpytme zéker, 't was récht myn partuur geweeſt.
Maar waar óf déze vént van daan komt?

DERDE TOONEEL.

JONKER JAN, LOUIS, JODELET.

LOUIS.

Stéven, Stéven.

JODELET.

Wie óf hy roept? ik mag de gék eens antwoord geeven.
Ik kom, myn Heer.

JONKER JAN.

Hy roept zyn knécht.

LOUIS, *komende van 't Balkon.*

Ik bén verſpied,
't Zal béſt zyn dat ik vlucht, eer hier gewéld geſchied,
't Belang van eer, moet nu, voor myne liefde wyken.

JODELET.

Ei, Heer, maak dat hy mêe, gelyk zyn knécht, gaat ſtryken.

JONKER JAN.

Ik zweer, dat gaat 'er deur, indien gy u niet méld.

JODELET.

'k Bén Jonker Jodelét uit 't Dórp van Barnevéld.

VIERDE TOONEEL.

JONKER JAN, JODELET.

JONKER JAN.

Ach! Jodelét, wat raad? die vént kwam daar van boven
De Galdery.

Jo-

JODELET.

Dat 's waar, hy is ook al verſtooven.
Die Heer ſlacht zyne knecht, hy dorſt voor ons niet ſtaan.
Maar is 't de mode hier door 't venſter uit te gaan?
Wel nou, wat drommel, ſpreek.

JONKER JAN.

Zaagt gy hem daar afkomen?

JODELET.

Ja.

JONKER JAN.

Ik bén heel ontſtelt.

JODELET.

My is de luſt benomen.

JONKER JAN.

Wat raad, gy weet de reên, waarom dat ik hier kom?

JODELET.

Ja, om met Izabél te zyn de Bruidegom.
Maar déze vent, myn Heer, die wy daar aanſtonds zagen,
Kon u het wapen van Boksbergen licht doen draagen.
Gy kunt wél dénken hoe dat hy reeds by haar ſtaat,
Terwyl dat zy hém 's nachts door 't vénſter binnen laat.

JONKER JAN.

Daar voor bén ik beducht.

JODELET.

Wat dunkje van die greepen?
Heeft Juffrouw Izabél alreeds al zulke kneepen,
Wat zal ze niet....

JONKER JAN.

Ik ſtel myn hoop alleen op u.
Een zék're liſtigheid, die my de liefde nu
Komt in te ſtorten, zal my licht'lyk van dit vreezen
Bevryden, als gy my daar in wilt dienſtig weezen.
Gy moet deez' mórgen vroeg voor myne meeſter gaan,
En ik dan voor uw knécht, trék gy myn kleederen aan,

Wy zulleu van 't pótrét wel licht iets wonders hooren,
Wel hoe! gy schud uw hooft.

JODELET.

Dat kan my niet bekooren.
'k Houw van dat kunsje niet. wat wierd 'er wel gezégt?
Dat ik de meester waar, en Jonker Jan de knécht?
O dat is narre werk. 'k Meen dat die maskerade
Wel licht zou ruiken naar een braave bastônnade.
Maar posito zy wierd dan eens verlieft op myn,
En ik ook weêr op haar, wat duivel zou 't dan zyn?

JONKER JAN.

Zyt daar niet voor bezórgt.

JODELET.

Maar posito genomen
Het viel eens kwalyk uit?

JONKER JAN.

Dat zal op my dan komen,
'k Word in myn' achterdócht, door deze veinzery
Wel haast verlicht. Ik zal dan met de knechten my
Gemeen gaan maaken, en by 't minste keukenmeisje
De vrijer speelen.

JODELET.

Goed. maar blyf haar van het vleisje.

JONKER JAN.

En duuwen haar dan een steekpenning in de hand.
Zo voel ik haar de pols.

JODELET.

Wat heb jei groot verstand.

JONKER JAN.

Gy zult dan midd'lerwyl met eeten, en met drinken,
Uw hart ophaalen, en in goude kleed'ren blinken
Gelyk de Koning van Peru.

JODELET.

Ja, ik begin
Dat nou te vatten. O 't is wonder naar myn zin.
Hoe droes bedenkje 't zo? ik zal myn zelfs niet kennen,
En daar is niemand die kan weeten dat wy 't bennen,

Maar

Maar eer ik word jou Heer, óf eer jei word myn knecht,
Zo moest hier 't geld zyn, óf daar wierd niet uitgerecht,
Om voor de meisjens tót steekpenningen te dienen,
Wanneer zy open doen; wel ja, men zou aars mienen
Dat daar een rep'rateur, óf wel een snijers gast,
Kwam vrijen. O! op de eer diend wel te zyn gepast.

JONKER JAN.

Ik zal 't u geeven.

JODELET.

Goedt.

JONKER JAN.

Hy zal u braaf trakteeren,
En gy zalt daag'lyks zyn, by Jufferen, en Heeren,
Maar ik, in tegendeel door achterdócht gedrukt,
Zal u benyden, dat het u zo wel gelukt.
Ja hoop'loos leeven. Ach! wat zal het my ontroeren.

JODELET.

Maar, Heer, wanneer ik die karakter kom te voeren,
Zo mag ik dan wel op uw adelyke rug
Een rótting léggen, én uw' beenen maaken vlug?
Of u tót myn plaizier de stókkedans doen danssen?

JONKER JAN.

Gy moogt wel dreigen.

JODELET.

Bloed! hoe duivels zal ik schranssen!
Gy kannen, kruiken, sta vry vast. Kom, gaan wy heen,
't Word licht, myn Heer, 't is tyd dat wy ons gaan verkleên.

Einde van het eerste Bedryf.

TWEEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

IZABEL, BEATRIS.

IZABEL.

PAk vry uw goed op: 'k wil dat ge aanſtonds zult vertrékken.

BEATRIS.

Wilt my tóch de oorzaak van uw gramſchap eerſt ontdékken?

IZABEL.

Ge weet die niet?

BEATRIS.

Voor my, 'k weet waarlyk nérgens van.

IZABEL.

Het zy zo, 'k wil dat gy vertrekt.

BEATRIS.

Patientie dan.
'k Verzéker u, dat ik, in 't minſt niet hêb bedreven,
Dat waart is, om een meid daarom de zak te geeven,
Ja zo 'k my érgens heb vergeeten in myn' plicht,
Zo ſtraft me vry, want ik word valſchelyk beticht.

IZABEL.

Dat 's waar Juffrouw. gy deed van deze nacht niet open
Het vénſter van 't Balkon, nóch hébt bloots voets géloopen
Om niet gehoort te zyn?

BEATRIS.

O ja! 'k ging op 't Balkon,
Om uwe Lubben, die 'k by daag daar in de zon
Te bleeken had gelégt, te haalen, 'k was vol vreezen
Dat die wél lichtelyk geſtoolen mogten weezen.

IZABEL.

Wél waarom ſpraakt gy niet, toen ik u riep?

BEATRIS.

Ik las
Myn paternóſter.

IZA-

IZABEL.

En zo hart?

BEATRIS.

Mejuffrouw, 't was

Door de yver die ik had.

IZABEL.

Wat wilt gy doen gelooven?

Hoe! waren 't lubben, pry, die vént, die daar van boven

't Balkon ſprong?

BEATRIS.

Ach, Juffrouw, ik bid geloof het niet.

IZABEL.

Dérft gy ontkennen 't geen men voor zyn' oogen ziet?

BEATRIS.

't Is waar, Juffrouw, Louis...

IZABEL.

Wat naam komt my ter ooren!

Wat was 't voor een Louis?

BEATRIS.

Uw Neef.

IZABEL.

Wat moet ik hooren!

Kwam die, door uw bedryf, in huis van déze nacht?

BEATRIS.

Zo gy médogentheid voor eene misdaad acht,
Zo is het waar, dat ik héb grootelyks misdreeven.
Dóch 'k weet, zo gy my hoord, gy my gelyk zult geeven.

IZABEL.

Spreek dan recht uit, ſpél my geen leugens op de mouw.

BEATRIS.

Stoot my vry uitten huis, wanneer ik lieg, Juffrouw.
Louis, kwam voor de deur, dees nacht, om u te ſpreekken,
En wyl 't hart régende heb ik hem op zyn ſmeekken
In huis gelaten, 't was wel tégen myn gemoed,
Maar 'k wierd bewogen, door het bidden van dien bloed,
Zo dra hy was in huis, gy weet hoe dat uw vader

Steets kucht en hoeſt, hoorde ik zyn ſtem, hy kwam ons nader,
Louis vlood op 't Balkon, en ſchuilde daar, tót dat
Uw vadet, zig weer om te bed begeven had.
Hy zei dat hy u wénſte een ogenblik te ſpreeken.
'k Antwoorde hem, dat ik my daar niet in wou ſteeken.
't Was al Beatris veur, Beatris na, maar ik,
Ik dacht ſlechts kryt wat heen. Want ziet Juffrouw, ik ſchrik
Voor 't kopp'len, niemant kan daar meer als ik voor gruuwen,
Maar toen hy my wat geld zócht in de hand te duuwen,
Meende ik hem de oogen uit het hooft te halen, licht
Wierd hier een ander door verleid in zyne plicht.
Voor my, 'k ben van natuur een lam, Juffrouw, daar tégen
Weer een Leeuwin, zo daar uw eer is aan gelégen.
In 't kort, zo dra hy zag, dat ik het récht begon
Te meenen, liet hy zich afzakken van 't Balkon.
Hy was nóch nauwelyks benéden, óf ik hoorde
Daar zulk geweld, als óf men iemand daar vermoorde.
Het was niet anders, als wie daar, ſchiet toe, ſla, ſtoot,
Blyf ſtaan, zo gy 't niet wilt bekoopen met uw dood.
't Was óf daar alles zou geraken om het leeven.
Dit zyn de reên waarom ge op my zo hebt gekeeven.
Ik vétte myn geluk alleen op uwe trouw,
Op hoop dat ik daar door van u verkrygen zou
Een Bruiloftſtuk; maar ach! wie zal my niet beklaagen,
Nu 'k hoor dat Jonker Jan alhier in 's Gravenhaagen
Te komen ſtaat, om u te trouwen, jaagt ge my
Voort wech.

IZABEL.

Hoe! Jonker Jan, daar ik voor gruw? jou pry
Derftge in myn byzyn nóch van zulk een Monſter praaten?
Een Bullebak, die ik, in eeuwigheid zal haaten.
Gaa voort van hier. Ik meen 't. maak al uw goed vry klaar.

TWEE-

TWEEDE TOONEEL.

BEATRIS.

DIe Duivelſe Louis is de oorzaak, dat ik daar
Zo kyven heb gehoord. Wat bén ik ongelukkig?

DERDE TOONEEL.

FERDINAND, BEATRIS.

FERDINAND.

HOe zie je zo beſchreid Beatris? hoe zo drukkig?

BEATRIS.

Om dat uw dóchter my de huur heeft opgezeid;
Daar ik niets héb gedaan, als haar maar voorgeleid
Wat haare plicht is, én hoe dat zy hoord haar zinnen
Te ſtéllen, om alleen haar Jonker Jan te minnen.

FERDINAND.

't Is wél een kleene zaak. zo moetje daarom voort?

BEATRIS.

Ja, zonder eens tot myn verſchooning 't minſte woord
Te willen hooren.

FERDINAND.

Kom, ga heen, én wil haar zeggen,
Dat haar haar vader hier verwacht.

VIERDE TOONEEL.

FERDINAND.

MY dunkt zy léggen
Te met eens overhoop. wanneer dat onze vloer
Niet is ter deeg geſchrobt, is 't ſtrak jou voddemoêr,
Of dat 'er by geval een breekt van onze Glazen.
Ja om een beuzeling, begint zy voort te raazen.
Zo Jonker Jan dat wiſt! wat óf hy zeggen zou?
Zy komt. Dat jonge ding is ſlimmer als een vrouw.

VYFDE TOONEEL.

FERDINAND, IZABEL.

FERDINAND.

WEl is 't nou tyd myn kind de meid zo wég te jaagen?
Nu gy verwacht bezoek van vrienden alle dagen:
Ik meen myn hart eens op te haalen, 'k zal daar van
Myn deel wél krygen. ik verwacht uw Jonker Jan, (zen.
Uw Bruidegom, myn kind, zal mooglyk hier haast wee-

IZABEL.

Zyn trouw zal my veel meer als wél de dood doen vree-

FERDINAND. (zen.

Jei haakt meer na de dood als jei wel doet naar hem?
Zo 't was een hófpop, die met een verwyfde stem
U met een airtje wist van de op'ra te onderhouwen,
'k Meen dat gy graag met zulk een lanterfant zou trou-
wen.
O wat bedurven eeuw beleeven wy! jou pry
Gy lacht 'er om. Ha ha... maar wélk een zotterny
Dat ik haar na lach?

IZABEL.

Gy hébt groot gelyk myn vader,
Dat ge u verstoort, maar zie dit Schildery eens nader
En gaat in uw gemoed. 'k wéd dat gy zélf beként
Dat hy een monster is.

FERDINAND.

„ Hoe kom ik aan die vént?
Gy oordeelt 't principaal dan na 't kopy? wat reeden?
Een lichaam, schoon mismaakt, heeft wél eelmoedig-
heeden.
Het weezen, dat bedriegt. 't is waar, dat hy wél wat
Afschuuw'lyk in 't pórtrét geschildert is, maar dat
Beneemt zyn glory niet. men hoort hém éstimeeren
Voor een heel braaf Soldaat. Daarom is myn begeeren
Dat gy hem minnelyk onthaalen zult. myn kind
'K beloofje dat ik u, zo hy is, als hy in 't
Pórtrét geschildert staat, aan hém niet zal besteeden.

'k Ver-

'k Verzéker u...maar 'k zie een Juffrou herwaarts treeden.
Hoe droes komt die in huis? die ſakereerſe knecht
Laat haar maar binnen. ô die wagen gaat niet récht.

ZESDE TOONEEL.

FERDINAND, IZABEL, LUKRETIA.

LUKRETIA.
IK kom, Heer Ferdinand, om uwe byſtand ſmeeken,
'K wénſch u een oogenblik alleen te mogen ſpreeken.
FERDINAND.
Mejuffer, zonder dat ge eens zégt wie dat gy zyt,
Zo kommandeer maar, 'k bén uw dienaar t' aller tyd.
Laat ons hier wat alleen.

ZEVENDE TOONEEL.

FERDINAND, LUKRETIA.

LUKRETIA.
„ 'K dien zo myn ról te ſpeelen,
„ Dat zyn médogenheid komt in myn ramp te deelen.
FERDINAND.
„ Die Juffrouw is niet vreemd van mienen, ik beken 't.
LUKRETIA.
„ O Hémel! wanneer zal myn ramp eens zyn volend?
„ Ik bén nu zonder eer, ach! waar ik zonder leeven.
„ In welk gewéſt zal 'k my rampzalige begeeven?
„ Ach! dat den Hémel op my neederſtorte. óch! óch!
FERDINAND.
„ Dat 's Kats, uit het verhaal, vol jammer, én bedróg.
LUKRETIA.
„ Waar berg ik myne ſchande? óch! óf dit gantſche wee-
„ Kwam ſtorten op my nêer. (zen
FERDINAND.
„ Zy is geheel doorleezen.
„ Wat's daar onze Izabél een botmuil by? 'k bekén 't
B 5 „ Dat

„ Dat leezen van romans maakt Juffers elokwént.
„ 'k Was in myn tyd ook een liefhebber van de boeken.
„ O! wat ging ik daar uit al komplim énten zoeken.
„ Amadis kon ik fiks, 'k las Flooris deur en deur
„ Hoe ſmoorig hy verlieft was op zyn Blancefleur.
„ 'k Hield uittermaten veel van amoureus te dichten,
„ Ja waar ik ging, of ſting, niets kon my anders ſtichten.

LUKRETIA.

Vergeef het my, myn Heer, indien ik u belét.

FERDINAND.

„ De Sékretaris à la mode, heeft ze ook nét
„ Op haare duim.

LUKRETIA.

'k Hoop dat ge uwe ooren niet zult ſluiten,
Voor myn gebeên.

FERDINAND.

„ Zy kén hem heel te maal van buiten.
Zyt vry verzékert dat ik u niets weyg'ren zal.

LUKRETIA.

't Verveel u niet, myn Heer, dat ik u láſtig val
Door 't kort verhaal van myn geſlacht. ik héb voor deezen
Gehoord, dat gy wél pleegt een trouwe vrind te weezen
Van myn Heer Vader, toen hy binnen Roomen was.

FERDINAND.

Dat 's uit Lizander, én Kaliſt'. 't komt wél te pas.

LUKRETIA.

Weet dan voor eerſt, dat ik tót Uitrécht bén geboo-
ren,
Daar my veel rampen van den Hémel zyn beſchooren.
Myn moeder ſturf toen zy van my lag in de Kraam,
Tot groote droefheid van myn Vader. Zyne naam
Was Fréd'rik Leeuwenveld. Hy kwam ons op te voeden
Zórgvuldig, maar mét my ging 't buiten zyn vermoeden:
'k Had nóch twee broeders, die myn Vader alzo teêr
Bemind heeft, als hy my genégen was, myn Heer.
Wy leefden ook in ruſt en vreede met elkand'ren.
Maar ach! de liefde kwam haaſt myn geluk verand'ren.
'k Was

'k Was te Uitrecht op een Baal: 'k zag daar een vreemdeling,
Die ik, naar dat hy my heel minnelyk ontfing,
En ook veel tékenen van liefde had gegeven,
Myn hart opofferde: Hy zwoer dat hy zyn leven
My niet verlaaten zou, dóch veinsde hém verlieft,
Daar ik, in tégendeel waar tót in 't hart gegrieft.
Laat u de traanen, Heer, die uit myn oogen léken
Het ov'rig zeggen, want de schaamt' verbied my 't spreeken.
Vermits ik de oorzaak bén van myn heer Broeders dood,
En dat myn Vader, hem (ô misdaad al te groot)
Van droefheid vólgden. 't Scheen dat ik door 't driftig minnen,
Al de eer gebannen had uit myn verliefde zinnen.
Hy trok uit Uitrécht, met belóften dat hy zou
In 't kort weêr by my zyn, ik hiel Hem voor getrouw
En sloeg geloof daar aan, 'k bleef hem aldaar verwachten
Twé jaaren lang, op hoop hy zou zyn plicht betrachten;
Maar ik bemerkende in het end zyn trouw'loosheid,
En dat ik listig van die snoode wás misleid,
Reisde ik hier na den Harg, om hem zelf op te zoeken.

FERDINAND.

Wat Guit is dat, wie zou dat schélmstuk niet vervloeken?

LUKRETIA.

'k Rép van de vrindschap niet, die ge onderling wél eer
Met myn heer vader hébt gehouden, neen myn Heer,
Uwe édelmoedigheid zal u genoeg beweegen
Tot myne hulp. Ik bid laat my tóch niet verlégen.

FERDINAND.

Mejuffer weest gerust. 'k Bén tót uw dienst gereed.
Uw vader was myn vrind, ja die my de eer aandeed
Van zyne Broeder my te noemen, 'k zal betoonen
Dat ik genégen bén die vrindschap steets te loonen.

ACHTSTE TOONEEL.

FERDINAND, LUKRETIA, BEATRIS.

BEATRIS.

MYn Heer, daar is Louis, uw Neef. hy wenſchte mét
U eens te ſpreeken.

FERDINAND.

Lei deez' Juffer in 't Salét
By myne dóchter. wil een weinig patienteeren
Mejuffer, 'k zal my wêer zo aanſtonds tót u keeren.
Zég aan myn Neef dat hy my nu wél ſpreeken kan.

NEGENDE TOONEEL.

FERDINAND.

NA 'k aan haar reeden ſpeur, zo is het Jonker Jan
Zyn zuſter, ik bekén ze is deerelyk bedroogen:
Ik zal haar helpen, 'k bén door haar verdriet bewoogen.

TIENDE TOONEEL.

FERDINAND, LOUIS.

FERDINAND.

WÉl Neef, wat jaagt u hier om my te ſpreeken?

LOUIS.

Oom,
Het is om uwe raad, dat ik hier by u koom.
Een zeek're vrind heeft my van Uitrécht zo geſchreeven
Dat my ontmoeten zal een kwéſtie, daar het leeven
Aanhangt. én wyl ze alleen is om het point van eer,
Dócht my het raadzaamſt' dat ik tót uw raad my keer.

FERDINAND.

Gy zoud in 's Graavenhaag geen béter raadsman vinden,
Als my, ik was altyd één van uw trouwſte vrinden.
Spreek openhartig, én verzwyg my niets daar van,
Ik zal u hélpen mét myn raad zo veel ik kan.

Is

Is dat dé Brief daar gy van ſpreekt? die gy van wégen
't Verſchil, van uwen vrind, zo aanſtonds hébt gekrégen.

LOUIS.

Ja, 'k zal ze u leezen.

FERDINAND.

Goet, 'k héb juiſt myn bril verleid.

LOUIS leeſt:

MYN HEER,

De jongſte Broeder van die die gy dood geſtooken hébt, is van daag hier uit Uitrécht getrokken, om u in 's Gravenhage op te zoeken, om wélke réden weet ik niet, het was myn plicht, dógt my, u dit bekent te máken, op dat gy op uwe hoede mogt zyn.

U Dienaar,

KAREL.

FERDINAND.

Maar Neef, waar viel tóch voor die buitenſpoorighéid?

LOUIS.

Tót Uitrécht.

FERDINAND.

Was het ook een Edelman?

LOUIS.

Myn béſte
En trouwſte vrind.

FERDINAND.

Hoe kwam het by dat gy hem kwéſte?
Stak gy hem in duël?

LOUIS.

O neen, 't was onverwacht,
Wyl het geſchieden in het midden van de Nacht.
Myn Oom, het heugt u wel, hoe de oudſte van myn Neeven
Tót Uitrécht zou het maal van zyn promotie geeven.
Geduurende de tyd dat ik my daar onthiel,
Wierd ik daar 's Avonds op een Baal verzócht, 't geviel
Dat

Dat ik een juffer daar ontmoette, ſchoon van léden;
Zy vong my in de ſtrik van haar bekoorlykhéden,
Ik ſmeekte om haare gunſt, en vleide haar, tót zy
Vervoert van wédermin, zich over gaf aan my.
In 't kort, terwyl ik haar, naar huis geleide, randen
My vier vermomden aan, voor my, ik ſloeg de handen
Aan myn rappier, om my te redden uit die nood,
'k Stiet blind'lings toe, tot dat 'er eind'lyk imand dood
Ter aarde viel, ik moeſt tót rédding van myn leeven,
Dewyl de wacht kwam, myn beminde toen begeeven.
Ik hoorde 's morgens (ach! hoe ſtond ik op die maar
Verſteld) dat het de Broêr van myn beminde waar.
Dit zal nu imand van zyn vrienden willen wreeken.
Wat ſtaat my nu te doen? my voor hem te verſteeken
Gedoogt myne eer niet, én 't was grooter wreedheid, dat
Ik hem om 't leeven bragt.

FERDINAND.

Dat 's waar kouzyn. Maar wat
Inpertinénten Beeſt, hoor 'k aan de deur zo raazen?
Het ſteurt ons heel diſcours, 'k hoor dreunen onze glazen.

ELFDE TOONEEL.

FERDINAND, LOUIS, BEATRIS.

BEATRIS.

'K héb hier een tyding, die is hondert guldens waard,
Uw dóchter Izabél zal nou haaſt zyn gepaart.
Uw Schoonzoon was 't die op de deur zo heeft geſtooten,
Hy treed gelyk een haan mét vullis in zyn pooten.
Wat is 't een brakje, Heer?

LOUIS.

Gy hébt uw kind beſteed
Ten huw'lyk, zonder dat een van de vrinden 't weet?
Gy moet wel haaſtig zyn.

FERDINAND.

'k Weet wie ik héb verkooren.

Het

Het is een braaf Sóldaat.

LOUIS.

„ Ach! wat kom ik te hooren.

FERDINAND.

Ga, zég myn dóchter dat zy haar wat opschikt, ras.

TWAALFDE TOONEEL.

FERDINAND, LOUIS.

LOUIS.

O Hémel! welk een maar?

FERDINAND.

„ Hoe maak ik het van pas?
„ Myn Schoonzoon is gehoont, én die hém kwam te hoonen
„ Is myne Neef, wie zal ik myne bystand toonen?

DERTIENDE TOONEEL.

FERDINAND, LOUIS, IZABEL, JONKER JAN, JODELET, BEATRIS.

JODELET, *in Heere kleederen, gevolgt van Jonker Jan.*

DEez' kamer is niet vrémd, wat dunkt u Jodelét?

IZABEL.

„ Hoe lykt hy 't Schildery!

JONKER JAN.

„ Hoe lykt zy na 't pórtrét!

JODELET.

De vloer is hier zo glat, men zou den hals schier breeken.

FERDINAND.

Zyt wélkom Jonker Jan.

JONKER JAN, *tégens Jodelét.*

„ Nu wil ten minsten spreeken.

JODELET.

„ Hy ziet gelyk een Uil die Schoonvaêr. 'k dankje zeer,
'k Ben bly dat ik u in gezontheid zie myn Heer.

IZA.

IZABEL.

„ Wélk een bekoorelyk figuur.

JODELET.

„ 'k Zou haaſt vertrékken,
„ Die paay kykt my zo aan, 'k vrees dat het uit zal lékken.

FERDINAND.

„ Myn zwager lykt wel zót, hy mymert zo.

JODELET.

Zyt gy
Van uwe dóchter, Heer, ook maiſtre Cermony?

LOUIS.

„ Een ſchoone vraag.

JONKER JAN.

„ Die Gék zal 't, vrees ik, nóch verbruſſen.

JODELET.

Is 't geen manier malkaâr hier wellekom te kuſſen?
'k Verzoek, myn Heer, dat gy uw dóchter kommandeert,
Dat zy me met een kus voor 't minſt' kongratuleert.

FERDINAND.

„ Myn dóchter had gelyk, het is een Gék der Gékken.

JODELET.

Wat 's 't vólk hier vies! hoe ziet men haar de neus optrekken?
'tGaat anders in myn land, een braave Juffer ziet
Daar voor een Jongman op een zoen tien twintig niet.
Nou luſtig ſpreek een reis.

FERDINAND.

„ Hy is niet by zyn zinnen.

JODELET.

Vergeef het my, het is door al te hevig minnen,
Zo ik u zeer doe. Want ei voel, myn Heer, ik brand
Puur of 't victory is, door al myn ingewand.
Maar gy myn Engelin ik wénſchte wel te weeten
Of gy ook mê zyt mét dat zelfde vuur bezeeten?

LOUIS.

„ Hy redeneert niet vrémd.

FER-

FERDINAND.

„ Wat onbeſchoft is dat!

JODELET.

Zy lachchen al te maal, wat drommel bén ik zat
Dat ge om myn réden lacht? jei luy bént al te zamen
Wél drommels vies, je hoort jou in jouw hart te ſchaamen
Dat jei een eerlyk man dus uitlacht. Wél ik praat
Niet als een Hoveling, maar als een braaf Sóldaat.
Is hier geen ſtoel in huis? hébt gy hier niet te zéggen
Heer Ferdinand? voor my, 'k zou daar de hand op léggen
Indien 't tót mynent was.

FERDINAND.

„ Ja wél, 'k zég andermaal,
„ Het is een vuilyk. Loop, Beateris, én haal
Voor deezen Heer een ſtoel.

JODELET.

'k Bid, wil my de eer vergunnen,
Dat ik eens pas óf 'k u zou ſtaande zoenen kunnen?
Wél ja, 't zou lukken, maar zyt gy niet hoog geſchoeit,
Zo zég ik dat gy braaf zyt uit den drék gegroeit.

LOUIS.

Een aartig kompliment.

JODELET.

Wie mag die lafbék meenen?
Beſtaat hy u in 't bloed Juffrouw? óf is het eenen
Van uw Baal Rékels?

IZABEL.

Neen, hét is myn eige Neef.

FERDINAND.

„ 'k Zég voor de dérde maal: hy 's zót, zoo waar ik leef.

JODELET.

Maar, Schéllempje, heb jei geen Tandeſtooker by je?
Ik weet niet wat my lét, daar is zo iets ter zyje
Myn linker kies, ik héb het myne giſt'ren door
Het ſtadig peuteren, dewyl ik in myn oor
Wat veel matery had, gebrooken heel aan ſtukken.

Wél hoe! gy lacht al weêr, hoe drommel zal 't hier
lukken?
Scheert gy de Gék mét my, óf bén ik hier verraân?

LOUIS.

Maar a propo, myn Nicht, myn Heer, is niet voldaan
Op zyne vraag. Hy zei dat hy wel eens wou weeten,
Of gy ook meê zyt mét dat zélfde vuur bezéten.

IZABEL.

Zou 'k niet, hy mériteert dat men hem teêr bemind.
'k Geloof niet dat men in den Haag zyn weêrgaa vind.

JODELET.

Dat 's waar, myn Engel. Maar die hondert duizent gul-
den
Is dat largant kontant, én niet belaſt met ſchulden?
Heu, is het?

LOUIS

Hoe, myn Heer, 'k hoop immers dat gy niet
Meer op het géld en goed als op de Juffer ziet.

JODELET.

't Zy vér dat ik haar om het géld óf goed zou trouwen.
't Zyn ſchélmen, die daar voor de Leeuwenvélders hou-
(wen.

LOUIS.

„ De Leeuwenvélders! hoe! hebt gy geen broeder meer
Gehad in 't leeven?

JODELET.

Ja; maar hy wierd ſchélms ter neer
Geſtooten.

JONKER JAN.

Zo heer Jan de moorder op kon ſpooren,
Door wien zyn waarde Broêr het leeven heeft verlooren,
Hy zou zyn handen niet ontworſt'len, maar het ſnood
En goddelooos bedryf, bekoopen met de dood;
Maar die verrader weet, na 't ſchynt, zich af te réchten,
Veel meer op moorden, als op voor de vuiſt te vechten.

LOUIS.

Die knécht dunkt my voert hier het alderhoogſte woord.
Ik héb nóchtans gehoord...

JON-

JONKER JAN.
Wél, wat hébt gy gehoord?
LOUIS.
Dat het by ongeluk...
JONKER JAN.
'k Zég dat het is gelógen.
't Was door verraat.
LOUIS.
Wie kan die ſtoutigheid gedoogen?
IZABEL.
„ 'k Zie de édelmoedigheid ſteekt hém ten oogen uit.
LOUIS.
Houd gy zulks ſtaande.
JONKER JAN.
Ja.
JODELET.
Hy is 'er meê gebruit.
LOUIS.
'k Zal u wél vinden
JONKER JAN.
'k Zal my voor u niet verſteeken.
LOUIS.
Was 't hier niet, 'k zou u mét meer achting leeren ſpreeken.
JODELET.
Hoor, laat u raân, zo gy veel van uw leeven houd.
Myn knécht ſlacht my wat. ô hy is zo drommels ſtout.
Dés zo gy u mét hém wilt in duël begeeven,
Hy 's hart, voor my, ik geef geen oortje voor uw leeven.
LOUIS.
Gedoogt gy Oom, dat hier een knécht dus ſtélt den beeſt?
FERDINAND.
O Hémel! is dat een begin van 't huw'lyks feeſt?
JODELET.
Kom Izabélletje laat haar te zamen véchten,
Wy zullen mid'lerwyl t'ſaam een akkoortje aanréchten.
Gy kunt heel wél muzyk, 'k zal ſpeelen op de fluit,

Voeg jei (ô 't gaat zo fray,) daar by jou zoet geluit.

FERDINAND.

Ja, dat 's veel béter als malkander dood te steeken.
Myn kind uw Bruigom heeft het huis nóch niet bekeeken.
Ga na de Galdery, en opent daar de poort,
Beatris. Nu myn Neef, ik bid u ga tóch voort.

JODELET.

Dat gaat u voor myn Heer, 'k haat al die Cérmonijen.

FERDINAND.

Dat is heel wél gedaan, voor my 'k magze ook niet lijen.

VEERTIENDE TOONEEL.

JONKER JAN, *alleen.*

NU kryg ik eenig licht in al myne achterdócht.
Ik meen myn zuster, daar 'k zo lang naar heb gezógt,
Nu wél te ontdekken, én mét eenen ook te vinden
Die geen, die zich de moord myns broeders onderwinden,
Ik meen dat déze Neef, wis is de zélve man,
Die ik mét myne knécht deez' nacht, zag springen van
't Balkon. Ik héb zyn' knécht gesprooken. Uit zyn réden
Konde ik 't wél mérken. ô Gy minnaar, schoon ge op heeden
Gelukkiger dan ik staâg mét zyn réden spót,
't Zal ook myn beurt haast zyn, verwacht dan 't zélve lót.

Einde van het tweede Bedryf.

DER

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

LOUIS, STEVEN.

LOUIS.

SPreek my daar niet meer van, dat zyn gedaane zaaken,
Die, wylze zyn gefchied, niet anders zyn te maaken.

STEVEN.

Waarachtig, Jonker Jan die hébt gy al te zeer
Verongelykt, ik héb mêlyden mét dien Heer.
Is 't niet genoeg, dat gy zyn zufter kwaam te onteeren?
Zyn Broeder doodfloeg? hoe, hebt gy nu noch begeeren
Om hém te ontrooven van zyn Bruid?

LOUIS.

Weet, dat een hért
Geen reên erként, wanneer 't door min gedreeven werd.

TWEEDE TOONEEL.

LOUIS, STEVEN, BEATRIS.

BEATRIS.

ZYt gy 't myn Heer?

STEVEN.

't Is Król mogól. Wat 's uw believen?

BEATRIS.

Houd gy uw bakhuis toe, Kap'tein der Gauwedieven.

LOUIS.

Hoe vaart de Bruigom al?

BEATRIS.

Die jonge Heer heeft van
Deez' middag als een vraat gevreeten. och! ik kan
Het naauw verhaalen, én daar by ook zo gezoopen
Dat hy zyn wambuis én zyn broek wat los moest knoo-
Toen hy gegeeten had, zo strékte zyne lust, (pen.
Dat hy hem moest terstond begeeven tót de rust:
Hy op de rustbank, voort aan 't ronken, snurken, kreunen,
Dat daar het heele huis, schier van begon te dreunen.

LOUIS.

Ach! myn Beatris.

BEATRIS.

Myn Louis.

LOUIS.

Myn toeverlaat,
Wat zal ik doen? gy kunt....

BEATRIS.

Uw zéggen dat bestaat
Meest in belóften: maar 'k zal évenwél doen blyken,
Dat ik myn eige zélf daar door niet wil verryken.

LOUIS.

'k Zal 't u beloonen; maar ik héb, vraag 't vry myn knécht,
Myn goudbeurs, eer ik uit myn huis ging, afgelégt.

BEATRIS.

Hoor toe. Heer Ferdinand heeft zelf een groot mishaagen
In déze vént, ja wénst van hém te zyn ontslaagen.
En Izabél, die is zo toornig al te mét,
Dat zy hém dikwils dreigt te geeven een souflét.
Speel hier uw ról in, 'k weet dat ge iets, het kan niet mis-
sen,
Zult opdoen, want in troebel water is goed vissen.
Tracht haar te buigen, door uw smeeken, én gebeên,
Wilt deer'lyk zuchten, spreek in prooze niet alleen,
Maar zélf in Rym, én zég: *ó juist gevormde Léden,
Hoe dring ik door 't gedrang van uwe Godlykhéden?*

Hier

Hier zyn te zaam gesmeed, ô praal myns hofgezins,
Op 't Aambeeld van natuur, twé groote vyandins;
Dat's schoonte én eerbaarheid. myn Heer, en dan zo vórder.
Maar dat je 'er wél op lét, doe 't nét, in goejen órder.
Me dunkt je lacht 'er om, en 'k ra jou als myn vriend.

LOUIS.

Je bént heel nét bespraakt.

BEATRIS.

Dat doet, ik héb gediend
In een Boekwinkel, die niet anders wierd geheeten,
Als de vergaderplaats, óf 't beursje der Poëten,
Daar kwam een vólkje, Heer, van allerhande soort.
Geap'teekt, gechirurgynt, ja zélver gedóktoort,
Ook mede geadvokaat, én een van haar bekoorden
Myn juffer toen ter tyd, met diergelyke woorden.
O! die hoogdraavenheid die dócht haar wonder raar!
Doe jei by Izabél ook zo, dan raak je klaar.
Maar 'k hoor myn Heer. Wil u in aller yl versteeken
In déze hoek. En gy ook hanggat, wil niet spreeken,
Maar houd je tóch wat stil.

DERDE TOONEEL.

FERDINAND, IZABEL.

FERDINAND.

Ja, 'k zég 't als nóch, ik wou
Veel liever stérven, eer ik myn belóften zou
Weêrhaalen in myn hals. Neen.

IZABEL.

'k Bid u, wil my hooren.

FERDINAND.

Uw teemen hélpt hier niet, wil my niet meer verstooren.
Al 't geen gy hoopen kúnt, is uitstél maar van tyd.
Myn hooft dat loopt my om, 'k raak schier myn zinnen kwyt.
Wie zag verwarder zaak? myn Schoonzoon is beledigt,

En door myn eigen Neef, wie dient 'er 't béſt verdédigt?
Den een beſtaat me in 't bloed, den andere door de eer.
Wat komt my voor?

IZABEL.

Heeft Louis de broêr, myn Heer,
Van Jonker Jan gedood?

FERDINAND.

De Juffer die zo éven
Hier by my was, heeft my daaar kennis van gegeeven.
Het was de zuſter van Heer Jan. Met fatſoen
Ontzég ik haar myn hulp? wat ſtaat my nu te doen?
Louis weet ook niet hoe hy zig hier in zal draagen,
Dies kwam hy hier aan huis, om myne raad te vraagen?
Ik zal by Jonker Jan uw' Bruidegom eens gaan,
En van hém hooren wat hy my hiér in zal raân.

VIERDE TOONEEL.

IZABEL, *alleen.*

EN ik zal midd'lerwyl myn droevig lót betreuren.
Wat onverlaat moet ik voor myne Bruigom keuren?
Helaas! wat word my van den Hémel opgeleid?
Dit kwélt my niet alleen, maar myn genégenheid
Doelt op een voorwérp dat ik zélf my ſchaam te noemen,
Wyl élk myn keur om zyn geringe ſtaat zou doemen.
En dit ſtélt my in een beklaagelyker ſtaat
Dat my Louis bemint, die ik zo dood'lyk haat.
O ja rampzalige, vér van u te beminnen,
Zo haat ik u, gy zult my nimmermeer verwinnnen;
Dóch zyn uw rampen groot, 'k meen dat de myne niet
Veel minder zyn, verheug u vry in myn verdriet.
't Verwerpen van uw min ziet gy genoeg gewrooken.
Myn min ſtrékt my tót ſchande, uw liefde is onbeſprooken.
Ik haat, én ik bemin, ja bén in zulk een ſtaat,

Dat

Dat ik moet trouwen mét het voorwerp myner haat.
Wie zal my in die twee hartstóchten zo verſchillig
Verlichten?

VYFDE TOONEEL.

IZABEL, LOUIS.

LOUIS.

Ik, Mevrouw, uw Dienaar die dienſtwillig
Tót uwe byſtand is. Ik zal in korten tyd
U van dien overlaſt ontſlaan, ik bid u, zyt
Geruſt, én wyl ik hoor, dat ik u kan behaagen
Zo wil gebieden, ik zal alles voor u waagen.
'k Zal geen gevaar ontzien, alwaar het nóch zo groot,
'k Zal u van dézen dag, alwaar het door zyn dood,
Van dien vermétele verlóſſen. Ik bén vaardig:
'k Zal toonen, dat ik bén alleen uw liefde waardig.

IZABEL.

O Hémel! ach, ik ſchrik. Wat ſnoode gruweldaad
Word my hier voorgeſtélt? 'k wil dat gy aanſtonds gaat
Uit myn gezigt. Hoe durft ge, ô ſnoode! my beminnen,
En dénken dat ik zo verbaſtert bén van zinnen,
Dat ik zulks toe zou ſtaan? neen, dénk niet dat ik u
Bemin, maar dood'lyk haat, ja, dat ik voor u gruuw.
Ga, ga, naar Uitrecht, om uw trouw'loosheid te plee-
gen.
Ga daar de zuſter weêr onteeren, én uw dégen
Bezoed'len mét het bloed van haaren Broeder; maar
Laat my in ruſt. Ontménſchte, is myne ramp niet zwaar
Genoeg, poogt gy my nóch in al myne ongelukken,
Te maaken deelgenoot van uwe ſchéllemſtukken.

ZESDE TOONEEL.

IZABEL, LOUIS, BEATRIS.

BEATRIS.

DE droes ſpreek zoetjes, want uw Vader die is mét
Myn Heer uw Bruidegom hier naaſt in het ſalét.
Ik weet niet op wat wys Louis hier uit zal komen,
Want ik heb in de gang, als ik daar kwam, vernomen
Die mooije knécht, die in 't portaal op 't ſchiltwacht ſtaat.

IZABEL.

Wat ſtaat ons nu te doen, Beateris, wat raad?

LOUIS.

Ach, zo ik dorſt...

IZABEL.

Zwyg ſtil, 'k wil u niet hooren ſpreeken.

BEATRIS.

Ja wél, ik beef, juffrouw, laat ik hém gaan verſteeken
In uwe kamer, óf uw vader zal hem licht....

IZABEL.

't Verſcheelt my niet als hy maar is uit myn gezigt.

ZEVENDE TOONEEL.

IZABEL, BEATRIS.

BEATRIS.

Zét nou je Bakhuis in póſtuur, én wil my ſchélden.
Zég, labbekak, die reên die zullen hier niet gélden.
Jou ydeltuit, én ook ſleeplenden, 'k zal je dat
Verleeren, feeks, heb jei die kneepen in je gat?
Ja raas gelyk een droes, nou luſtig dan begonnen.

IZABEL.

'k Verſta 't, Beateris, dat is heel wél verzonnen.
Hoe, bén ik zót, óf gy dat ik het toelaat? kan
Ik zulks gedoogen, ſlét, is myne Jonker Jan
Wanſchapen? dat 's niet waar, én wat kan u dat raaken?

Hy

Hy is, zo als hy is, kund gy hem anders maaken?
'k Wil dat gy van hém nu zult zwygen, ik bemin
Hém om zyn deugd, wat raakt het u, waar dat ik zin
In héb, ik meen, indien myn vader dit eens hoorde...

ACHTSTE TOONEEL.

FERDINAND, IZABEL, JONKER JAN, JODELET, BEATRIS.

FERDINAND.

WAt zyn de reên, myn kind, waarom ge u zo verstoorde?

IZABEL.

't Is om een poeijerdoos, papatje lief, die zy...

JODELET.

Neen, 't is iets anders. ik heb 't wél gehoord. Jou pry,
Bén ik wanschapen? ha! karonje, ha! valzaris,
Jou Izegrim, jou Beer, je bént een Kazuaris.
Hou jei zo myn réspéct by uwe Juffer op,
Wat lét my dat ik u niet voort het gat uitschop.

FERDINAND.

Vertrék, zóttin, wég, wég.

JODELET.

Ei, wil u niet verstooren,
Ik keef maar, om dat zy geen kyven meer zou hooren.
't Was sléchs uit kortswyl, Heer.

FERDINAND.

„ Ik bén alleen bevreest,
„ En zeer bekommert, dat dien onbeschóften beest,
„ Zyn zuster vinden zal. 'k Moet hém zien op te houwen
„ Door myne dóchter.

JODELET.

Ach! zo dra ik kwam te aanschouwen...

FERDINAND.

Myn Heer, ik moet u nu om zaaken van gewigt
Verlaaten, ik zal dan, zo dra 'k die héb verricht,
Weêr aanstonds by u zyn.

Jo-

JODELET.

Heel wél, wil maar vertrékken.

NEGENDE TOONEEL.

IZABEL, JONKER JAN, JODELET, BEATRIS.

JODELET.

IK bid, myn Engelin, wil eens aan my ontdékken,
Hoe dat ik in uw hart te boek ſta, én of gy
Ook zulk een brand nu hébt, als ik inwéndig by
My zélve daar gevoel: ik kan ſchier niet bedaaren.

IZABEL.

'k Zal openhartig u de grond myns harts verklaaren.
Ik min myn Heer, én bén zo wél verliefd als gy,
Het voorwérp van myn min hébt ge in uw heerſchappy.
Alleen zyt ge oorzaak, dat de min my 't hart doorgrief-
de.
Ik was voor dézen ongevoelig van de liefde;
Maar nu, bevinde ik my, heel in een and're ſtaat.
Zo dra 'k u zag, zag ik het voorwérp van myn haat,
En liefde te gelyk.

JODELET.

Jei kund fraai rédeneeren.
Waar droes héb jy geleert zulk nét Philoſopheeren?

IZABEL

Gy twyffelt hier nóch aan, 'k zég andermaal, ik min;
Dóch vérre dat myn hért de minſte vreugden in
Uw wéderliefde ſchépt, voel ik myn ziel gedreeven
Om u te haaten, tót het einde van myn leeven.

JODELET.

't Is heerelyk gezeid, al kan ik 't niet verſtaan.
By wat Madammetje héb jei tóch School gegaan?
„ De droes begrypt het. Dóch na dat ik kan bemérken,
„ Zo ſchynt de liefde in haar ook eenigzints te wérken.
Van 't eerſt dat ik u zag, Prinſésje lief...., „ maar hoe

„ Ge-

„ Geraak ik hier bést uit? kom, Jodelét, én doe
Myn kompliment.

JONKER JAN.

Myn Heer.

JODELET.

'k Begeer geen tégenstreeven.
Gy zult haar bést voor my myn min te kennen geeven,
Gy weet myn oogwit, én gedachten, op een prik.

JONKER JAN.

Ik zal gehoorzaam zyn.

JODELET.

Wat is den beest vol schrik.
Ei kyk, hoe beeft hy. Nou, ordént'lyk, zonder gékken.
Het bakkes in zyn plooi, wil 't wat modéster trékken.
Nou onderhou haar, ik zal midd'lerwyl eens gaan
Voor aan de deur, om op wat anders acht te slaan.

BEATRIS.

„ Ik weet niet, hoe Louis zal uit zyn schnilplaats raaken?
„ Die lomp vrees ik zal my een hoope spul licht maaken.

JODELET.

„ Wie had 'er ooit gedacht, dat Jonker Jodelet
„ Zo aartig vryen kon, én dat zo duivels nét?
„ Ik wist het zélver niet, nou kom ik eerst te weeten,
„ Dat ik ben onder één der lukkigste planeeten
„ Gebooren, het geluk loopt my nu te gemoet.
„ Zo ik myn meester nu de schoen uit zyne voet
„ Kon treeden, wél ik zou het waarelyk niet laaten,
„ 't Mankeert me aan geen verstand, 'k tart een Poëet in 't praaten.
„ Wel aan dan, laat ik nu, gelyk ik héb gezeid,
„ Van vooren by het haar Mevrouw gelégentheid
„ Gaan vatten, wyl zy is van acht'ren kaal gebooren.
„ Dóch wie zou denken dat zy my zo zou bekooren?
„ Dat apetronitje. Maar hei daar, Jodelét,
Heb ik je by haar om té fluisteren gezet?
'k Zég, hou je bakhuis toe, óf wil me harder spreeken,
'k Heb u daar niet gestélt om haar wat in te steeken.

JON-

JONKER JAN.

'k Sprak zoetjes, wyl ik dacht dat gy het zo verſtond:

JODELET.

Neen, neen, myn wil is dat gy helder uit de mond
Zult ſpreeken.

JONKER JAN.

'k Zal u dan 't geheim myns harts ontdékken:
Maar 't geen ik zeg, moogt gy zélf vry in twyffel trékken.
Ik ben hier niet die geen die ik behoor te zyn,
Myn néderige ſtaat is nu maar in de ſchyn:
Maar als ik aan 't geluk eens denk, 't geen is beſchooren
Aan die, die door u is tót Bruidegom verkooren,
Word ik geheel vervoert door minnenydigheid.
Dit zégt u reets genoeg wat my op 't harte leid.

JODELET. (raar is.

Houd ſmoel. Sta af. 'k bedénk daar iets 't geen wonder
Myn ziel geſuizebóld, Mevrouw, die zal.... maar daar is
't My al vergeeten. ô de zinnen zyn van huis,
't Vermaak van u te zien dat maakt my heel konfuis.
Dat doe jei, Jodelét, en jei al meê, jou Guitje,
'k Zeg, ga hier voort van daan, en laat my by myn bruidje
Hier wat alleen.

TIENDE TOONEEL.

IZABEL, JODELET, JONKER JAN.

IZABEL.

MYn Heer, wat zal dat zyn?

JODELET.

Om dat
Ik zulks nu zo begeer, Mejuffer, dat je 't vat.

IZABEL.

Ei, laat Beatris maar...

JODELET.

Wil my het hooft niet breeken
Met uw Beatris, ik begeer geen tégen ſpreeken.

Niet

Niet lang te futselen? kom, gaan wy na 't Balkon,
Daar is het luchtig, én vermaakelyk myn zon.

JONKER JAN.

„ Wat heeft de gék in 't zin? 'k dien 't oog in 't zeil te houwen.

JODELET.

Kom gaan we dan myn hart, op dat ik mag aanschouwen
Al uw bekoorlykheên daar eens in de ope lucht.

IZABEL.

Ik zal dat tóch niet doen.

JODELET.

Waar voor zyt gy beducht?
Gy wilt niet? ô daar moet gewis iets achter schuilen.
Verwék myn gramschap niet, zo jei begint te pruilen,
Zal ik je by je vaâr een stókje steeken. Kom,
Ik zég u andermaal, ga mét uw Bruidegom.

IZABEL.

Och! wélk een overlast! hoe kan ik dit gedoogen?
O hemel! moet ik juist behaag'lyk zyn in de oogen
Van zulk een onverlaat?

JODELET.

Nou, malse gekje, ik weet,
Je bént zo kwaad niet, ik doe je immers nou geen leet.

IZABEL.

Zo ik my niet ontzag....

JODELET.

Geen kwéstie hier te maaken,
Ik geef u liefst een zoen, om aan de vrê te raaken.

IZABEL.

Hou op vermétele.

JODELÊT.

Zy gaat, nou is 't verbrust.

ELFDE

ELFDE TOONEEL.

JONKER JAN, JODELET.

JONKER JAN.

HA, snoode schelm, zyt gy zo stout dat gy haar kust?

JODELET.

Wél waarom zou ik niet? wanneer dat jou een Juffer
Eens kwam te kussen, zou jei dan gelyk een Suffer,
't Haar niet weerom doen? wél, dat is ook raar, myn
Heer,
Zy kusten my het eerst, én toen deed ik het weêr.

JONKER JAN.

Jou Vagebond.

JODELET.

Ach! ik bén dood, myn hooft, myn armen,
Ei, heertje lief, wil u tóch over my ontférmen.

JONKER JAN.

Zo ik een rótting had, ik zweer, dat ik uw huid....
Maar, ach! daar 's Izabél.

TWAALFDE TOONEEL.

IZABEL, JONKER JAN, JODELET.

JODELET.

JOu sakkereerse Guit,
Zég jei dat Izabél niet schoon is? 'k zal je leeren
Mét meer civiliteit de Bruid uws meesters eeren.

IZABEL.

Myn Heer, ei, sla hém niet.

JONKER JAN.

Die Beul.

JODELET.

Ik zal je slaan
Dat je in een maand jou siel niet uit je bed zult gaan.

IZABEL.

Wat heeft hy tóch misdaan?

JODELET.

Laat my begaan, Madame,
Het is een fchurk, hy hoord hém in zyn hart te fchamen.
De impértinentie van dien eerdief is zo groot,
Dat men hém zétten moet te water én te brood. (heeft,
Hoe! gy my zéggen dat zy fchoonheid nóch verftand
Daar ider weet dat haars gelyke niet in 't land leeft?

IZABEL.

„ De ondankb're haat my dan?

JONKER JAN.

„ Nu kan ik my niet meer
„ Verbérgen.

JODELET.

Voort vertrék, én kom hier nimmer weêr.
Maar hoef ik hém wél zyn levry te laaten vólgen?
Wat zég je 'er af, Juffrouw?

IZABEL.

Hoe zyt gy zo verbólgen?
Ik bid u, dat gy hém voor deze reis verfchoont?

JONKER JAN.

„ Wie zag zich oit zo van zyn eige knécht gehoont?

JODELET.

Myn Engel, met verlóf, 'k ga heen en weêr eens myn
Gevoech doen, ik zal weêr zo aanftonds by u zyn.

DERTIENDE TOONEEL.

IZABEL, JONKER JAN.

IZABEL.

Maar Jodelet.

JONKER JAN.

Mevrouw.

IZABEL.

't Is waar, ik héb daar éven
U de oorzaak van myn fmart én lyden toegefchreeven.
Maar ik begeer geenfints, dat gy u diend hier van,
Al wat ik zei, zeide ik ten opzicht van Heer Jan,

En wyl gy toen ter tyd uw meesters plaats bekleede,
Zo heb ik ongeveinst met u gevoert die réde.

JONKER JAN.

Voor my, 'k stél myn geluk in dat van Jonker Jan.
'K acht hém gelukkig, zo gy hém kiest tót uw man.

IZABEL.

„ Die wreede schynt me dan geen liefde toe te draagen!
Gy schépt in 't huw'lyk van heer Jan dan uw behaagen?

JONKER JAN.

O ja, zo doe 'k, Mevrouw, 'k acht geen geluk zo groot,
Als dat gy hém verkiest tót uwe Bédgenoot.
„ Ach! kon ik nu tóch van haar min verzékert weezen,
„ Maar ik, die héden leef, als tusschen hoop en vreezen,
„ Zie nu geen uitkomst, hoe dat ik 't ook overlég.

VEERTIENDE TOONEEL.

IZABEL, BEATRIS.

BEATRIS.

Die mooije spytige is dan eindelyk eens wég?
Nu kan ik uwe Neef doen uit zyn schuilplaats komen.

IZABEL.

Doet zo, maar maak dat hy van niemand werd vernomen.
Wanneer gy hém hébt uit de deur geleid, zo kom
Straks by my in de Tuin.

VYFTIENDE TOONEEL.

BEATRIS *alleen.*

Daar komt die sloof weêrom.
Zy ziet geheel beschreid, 't schynt haar aan 't hart te raaken,
O liefde, wat komt gy al bruijery te maaken.

ZES-

ZESTIENDE TOONEEL.

LUKRETIA.

TOt nu héb ik vergeefs Heer Ferdinand verwacht;
Dóch 't schynt hy myne éllende én rampen niet veel acht;
Want ik héb zyne komst tót nóch toe niet vernomen.
't Is bést dat ik vertrék. Maar 'k zie dien booswicht komen
Die my onteert heeft, ik tree nóch wat aan een zy.

ZEVENTIENDE TOONEEL.

LUKRETIA, LOUIS.

LOUIS.

BEkoorlyke Izabél, waarom ontvluchtge my?
'k Vervólg u niet, ô neen, ei, zyt dóch niet verlégen.
Of gy de trouwloosheid, die 'k te Uitrécht kwam te plegen,
Vervloekt, daar is alleen uw schoonheid oorzaak van,
Vermits haar schoonheid niet by de uwe haalen kan.
Ja weet, dat ik haar nooit zo teêr als u beminde.

LUKRETIA.

Ha! trouwelooze, is dit de plaats daar ik u vinde.
Hier staat voor uw gezigt, die, die gy nimmermeer
Oprécht'lyk hébt bemint, schoon dat zy u zo teer
Beminde, ik haat u nu, én zal u eeuwig haaten.
Waarom kond gy my in myn voor'ge staat niet laaten?
Waarom hebt ge u geveinst op my verliefd te zyn?
Had gy my niet misleid door zulk een valsche schyn,
Waar door dat ik myn hart u over heb gegeeven,
Zo waar ik niet onteert, myn Broeder niet van 't leeven
Berooft geweest. Maar hoe, meineedige, gy vlugt.
Ach, hélp!

LOUIS.

Ik zweer, Mevrouw...

ACHTIENDE TOONEEL.

LUKRETIA, LOUIS, JONKER JAN.

JONKER JAN.

Wat is dit voor gerucht?

LUKRETIA.

„ Helaas! wat zie ik?

JONKER JAN.

„ Schynt dit myn zuster niet te weezen?

LUKRETIA.

„ Is dit myn Broeder niet? ô ja, 'k begin te vreezen.

JONKER JAN.

Voorzéker, zy is 't zelf. rampzalige.

LUKRETIA.

Myn Heer.

LOUIS.

Vermétele, wat wilt gy doen? sta af, óf 'k zweer...

JONKER JAN.

O neen, haar zal van my geen overlast geschieden:
Maar 'k zal in tégendeel haar hulp én bystand bieden.

LOUIS.

Zyt gy geen knécht?

JONKER JAN.

O ja, myn meester is heer Jan.

LUKRETIA.

„ Hy heeft licht reên dat hy hém onbeként houd.

LOUIS.

Kan
Ik zulks gedoogen, dat ik my laat ringelooren
Van eene knécht?

LUKRETIA.

Helaas! wat komt my hier te vooren?

JONKER JAN.

'K wil niet, dat gy vertrékt. hoe komt gy hier? waarom
Riept gy om hulp? voort maak het my beként.

LU-

LUKRETIA.

Ik kom
Om juffrouw Izabél te ſpreeken, wyl ik wachtte
Na haar, ontmoette ik hier dien Heer, die my voort trachte
Te ontvlugten.

JONKER JAN.

't Is genoeg, de hoon u aangedaan
Is my békent. ik zal de deur eens ſluiten gaan.

LUKRETIA.

Ach! ach! ik ſtérf van vrees.

JONKER JAN.

Gy moet hier proeven geeven
Van uwe dapperheid.

LOUIS.

Dat zal u kóſten 't leeven.

JONKER JAN.

Ruk af.

LOUIS.

Wél aan, ik zal.

NEGENTIENDE TOONEEL.

FERDINAND, LUKRETIA, LOUIS, JONKER JAN, IZABEL.

FERDINAND.

Doe op de kamerdeur.

LUKRETIA.

Zyt gy 't Heer Férdinand?

FERDINAND.

Ik bén 'er zélve veur.

JONKER JAN.

„ Indien gy my ontdékt....

LUKRETIA.

Ik bid, wil haar tóch ſcheiden.

FERDINAND.

Hou op, Louis, hou op, die geen die van u beide

 Niet

Niet opsteekt, 'k zweer, dat ik my zelve daar party
Zal tegen stellen. Ach! wat vrémder zaak komt my
Te vooren. Maar, myn Neef, hoe komt gy hier tog binnen?
En gy Lukrétia, ik kan het niet verzinnen,
Wie heeft u hiér ontdékt? wat port u Jodelét,
Dat gy staag kwéstie maakt? ik sta 'er van verzét.

LOUIS.

Ik zal 't u zéggen.

JONKER JAN.

Neen, ik zal dat bést ontdékken.
Maar eer ik zég wat reên de kwéstie kwam verwékken,
Diende ik te weeten, óf Lukrétia altyd
Zich hier verschuilt heeft, én óf gy vermaagdschapt zyt
Met dézen Heer.

FERDINAND.

Het is myn Neef. wil my nu zéggen
Hoe dat de omstandigheên van déze zaaken léggen.

JONKER JAN.

Wél, is 't niet rédelyk dat eene knécht voor de eer
Van zyne meester stryd, wat zégt ge 'er af myn Heer?

FERDINAND.

Ja.

JONKER JAN.

'k Zal u zéggen, hoe de zaak is by gekomen.
'k Heb in deez' kamer straks een naar geschrei vernomen,
'k Loop daar op hier na toe, én hoorde toen, als dat
Lukrétia uw Neef alhier gevonden had,
Alwaar uw dóchter slaapt. Ik zou voor vast vertrouwen
Dat hy den heelen dag zich daar in heeft onthouwen,
Vermits ik altyd héb voor aan de deur gestaan,
Zo dat 'er niemand, óf ik zag hém, in kon gaan.

LOUIS.

„ Hy heeft te veel verstand om eene knécht te weezen.

IZABEL.

„ De eêlmoedigheid is zélf uit zyn gezigt te leezen.

JONKER JAN.

Waar mede ik zéggen wil, dat, Jonker Jan gewis,

Wyl

Wyl hy de Bruidegom van uwe dóchter is,
En ook de Broeder van Lukrétia, op héden
Aan beide kanten heeft een groote hoon geleeden.
Des, dunkt my, is 't myn pligt, in 't afzyn van myn Heer,
Dat ik hém wreek én daar voldoening van begeer.

LOUIS.

Doé vry u béſt.

FERDINAND.

Ik zég, ſteek aanſtonds op uw dégen.
Ei, Jodelét, ik bid laat u tóch ook beweegen.

IZABEL.

„ De knécht die is jaloers, wie hoorde oit vrémder zaak?
„ In plaatze van zyn Heer.

FERDINAND.

Ei, ſtél tóch uit de wraak.

JONKER JAN.

Laat my begaan, myn Heer, ik meen 'k zal hem betoonen,
Dat zich een éd'le ziel van niemand ooit laat hoonen.

FERDINAND.

Ei, doe dat niet. ik zég Louis, dat ik begeer,
Dat gy zo aanſtonds zult opſteeken uw geweer.
Nou Jodelét, wat moogt gy langer tégenſtreeven?
Wat zou 't u baaten als gy hém al bragt om 't leeven?

JONKER JAN.

'k Zal 't doen om uwent wil. dóch op die voet, myn Heer,
Dat gy deez' juffer in haar Broeders handen weêr
Zult ſtéllen, én dat gy ook zult voldoening geeven
Aan Jonker Jan.

LOUIS.

Hoe ik? voor my ik gaf myn leeven
Myn woord niet aan een knécht.

JONKER JAN.

Wél, weet dat Jonker Jan
Niet anders is als ik, ſtrékt zulks tót nadeel van
Uw eer, dat wy alhier te zamen dit beſléchten,
Ik zal haaſt waardig zyn om mét u zélf te vechten.

FERDINAND.

Ja 't word u toegeftaan. geef hém uw woord, myn Neef:
Hoe ftaat gy dus?

LOUIS.

Wyl gy het my gebied, zo geef
Ik hém myn woord. ik zal uw meefter zien te vinden.

JONKER JAN.

Al 't geen ik zég, dat zal heer Jan zich onderwinden.

FERDINAND.

Kom gaan wy na hém toe, om hém dit voor te flaan.

JONKER JAN.

„ Zo hy niet dronken is, zal alles nóch wél gaan.

Einde van het derde Bedryf.

VIER-

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

LUKRETIA, IZABEL.

LUKRETIA.

Ei laat my gaan. ik bid wil my niet wéderhouwen.

IZABEL.

Hoe, juffrouw, wilt gy gaan? gy moogt voor vast vertrouwen
Dat myne vader zal misnoegt zyn, want hy tracht
U met uw Broeder te vereenigen, ei wacht
Een weinig, 'k bid u wil zo haastig niet vertrékken.

LUKRETIA.

'k Weet dat myn Broeder niets kan tót voldoening strékken
Als 't leeven van uw Neef, die hy zo dood'lyk haat,
Des is myn béde op u, dat gy u sléchts ontslaat
Van een rampzalige, die steeds moet traanen pléngen,
Zy kan de minste vreugt niet by uw huw'lyk bréngen.

IZABEL.

'k Zie Jonker Jan, ga wég, loop door de Galdery
Naar onze Tuin, juffrouw, ik kom u aanstonds by.
Ik zal my mid'lerwyl hier érgens gaan versteeken,
En hooren wat hy in zyn eenigheid zal spreeken.

TWEEDE TOONEEL.

JODELET *zingende uit.*

Ik lach eens mét een mooije Tryn,
Ik hou veel meer van 't wyntje,
Dat doet de Borsten vrolyk zyn,
Dat is myn médicyntje. la. la.
Dat is myn médicyntje.

Wech Venus mét uw geil gespan,
En alle vrouwe winkels.
Ik hou 't met glas én mét de kan,
Dat maakt geen drooge schinkels. la. la.
Dat maakt geen drooge schinkels.

Leef lang, leef lang, myn kittebreurs,
Met al uw braave bénden.
God Bachchus schraapt alleen de Beurs,
Maar Vénus Beurs én lénden. la. la.
Maar Vénus Beurs én lénden.

Ik haat dan al het vrouw gebroed,
Dat lyf én Beurs vermagert.
Ja 'k bén te naau ook van gemoed
Om zo te zyn verzwagert. la. la.
Om zo te zyn verzwagert.

Het Haagje staat my heel wél aan.
'k Was straks pas uitten huis gegaan
Of Haagsche Barend komt me ontmoeten.
Na dat we élkand'ren feest'lyk groeten,
Verzócht hy me op een kolation,
Het geen ik hém niet weig'ren kon.
Ik ging dan mét hém na zyn wooning.
Daar at én dronk ik als een Koning,
Hy zétte my ten eersten voor
Wat Koevoet, mét een Varkens oor,
Een schotel huspót, mét een veugel,
Waar van maar overbleef een vleugel.
Hy schafte me alles na den eisch.
Maar 'k voel nóch dat dat veugel-vleis
My bruijery maakt in myn Tanden.
Kom 't moet 'er uit. wat was 't een schanden
Voor Jodelét, dat hy daar door
Zyn Tandjens uit zyn mond verloor?
Zyt nét myn tandekens én kiezen.

Wie

Wie zou u gaarne zo verliezen?
O Haagſche Barend, dat onthaal
Hébt gy gemaakt heel kordiaal.

DERDE TOONEEL.

JODELET, BEATRIS.

BEATRIS.

HOe! ſtaat gy hier myn Heer? men loopt door alle hoeken
Van 't huis, uw édelheid met groot verlangen zoeken.

JODELET.

En niemand vind my niet? wél dat is drommels raar?
'k Bén uit de waereld niet, zy moeſten daar ik waar
My zoeken, wanneer zy my érgens wouden vinden.
Noem my die zoekers eens, wat zyn dat al voor blinden?

BEATRIS.

De een is Heer Ferdinand, en de andere Louis,
De derde is uwe Knécht.

JODELET.

Beatris, bénje ook vies?

BEATRIS.

Wat vraag is dat, myn Heer?

JODELET.

'k Wou u een zoentje geeven;
'k Héb Koevoet ſtraks geſchaft, de droes de lipjes kleeven
Daar van zo aan malkaar.

BEATRIS.

Ei, ſta op uw reſpékt,
Ik bén een meid? dénk dat u dit tót nadeel ſtrékt.

JODELET.

Wat ſleutel hébt gy daar?

BEATRIS.

't Is die van uwe kamer.
Myn Heer heeft my belaſt dat ik u een bekwaamer
Vertrék beſchikken zou.

Jo-

JODELET.

Al weer wat nieuws? ja wél!

BEATRIS.

Hy vreest voor opspraak, om dat gy by Izabél
Zo na geplaatst zyt.

JODELET.

Ach! ziet gy niet aan myne oogen
Hoe 'k door uw schoonheid bén in min gansch opgeto-
Ik weet niet hoe het is, van dat ik was een kind, (gen?
Héb ik gestaadig de Beatrisjes bemind.

BEATRIS.

Ik héb altyd veel van de Jonker Jans gehouwen.
Ik brande in min, zo dra ik u maar kwam te aanschouwen.

JODELET.

Myn bakkesje, ei laat ik....

BEATRIS.

Nou répje, hoe dus mal?

JODELET.

Kom wys me nou de plaats daar ik logeeren zal.

BEATRIS.

Wél aan, dat gaatje voor, trarrare.

JODELET.

Watte dingen!
Neen, harte diefje, jei zult my zo niet ontspringen.
Hoe bénje nou zo schuuw? nu 'k myn genegenheid
Juist openbaren wou.

VIERDE TOONEEL.

IZABEL, JODELET, BEATRIS,

IZABEL.

Stoeit gy mét onze Meid?
Wél hoe, wat 's dit myn Heer?

JODELET.

Wél zyn dat zulke zaken,
Dat doe ik sléchts alleen om my wat te vermaaken.

IZA-

IZABEL.

Dat had ik nooit gedacht, dat gy u zo gemeen
Zoud maken met een meid.

JODELET.

Nou Engel weeſt te vreên;
Dénk, 't is de Jeucht, die ik zo licht niet kan vergeeten:
Myn Kallefsklauwtjes zyn nóch niet geheel verſleeten.
Men loopt die zo niet af, daar toe is tyd van doen.

IZABEL.

Dus doende bréngt ge my in een heel kwaad vermoên,
Ja 'k zou uw liefde licht daar door in twyffel trékken.

JODELET.

Ik deed het ſléchs alleen om mét haar wat te gékken.
Loop, ga jei hier van daan, je hébt het nou verbruſt,
Kom jei eens weêr jou feeks, in plaats je word gekuſt,
Zo zal men mét een ſtók u fraai de Ribben ſmeeren,
En u op zulk een wys die wulpsheid wél verleeren.
Myn liefſte is van natuur een Juffer, én kan my
Licht trékken tot haar min, én liefde, wyl dat zy
Nooit buiten de eerbaarheid zal treên. ik bén voor dézen
Haar Dienaar ſtaag geweeſt, én zal 't ook altyd weezen
Zo lang ik leef. jei hébt myn gunſt Juffrou. ik mien 't.
Loop mal jei mét zulk vólk dat daar meê is gedient.

IZABEL.

Ik zal vertrekken om u vryigheid te geeven.

VYFDE TOONEEL.

JODELET *alleen.*

Dat kunje heel wél doen. De droes, ik bén myn leeven
Zo niet verraſt als daar. nou zie ik eerſt te récht
Hoe billik dat het is, 't geen Ariſtot'les zégt.
Mét harde ſpooren moet men 't Vrouwvolk ſtaag be-
reijen, (preijen,
Of 't ſpeelt aârs ſtrak den baas, want ziet, zeid hy, 't zyn
Hou haar wat kort én vat ſomtyds haar in de wol,
En willen zy nóch niet klóp haar zo plat als Schol.

Die

Die gulde ſpreuk is fraai en dienſtig voor de mannen,
Op zulk een wys zal ik haar kwaadheid ook verbannen.
't Gaat in een huis niet wél, alwaar het wyf is voogt,
Door zulk een man als ik word dat tóch nooit gedoogt.

ZESDE TOONEEL.

FERDINAND, JODELET.

FERDINAND.

'k Heb u gezócht, myn Heer.

JODELET.

Wél Heer, wat 's uw begeeren?
Ik bén uw Dienaar, jei hébt maar te kommandeeren.

FERDINAND.

Weet gy uw knécht niet?

JODELET.

Neen: maar ik zal hém miſſchien
Van achtermiddag óf eer 't avond is wél zien.

FERDINAND.

Ik moet u van een zaak van groot belang eens ſpreeken.

JODELET.

Waar van myn Heer?

FERDINAND.

Gy zyt gehoont, én moet u wreeken.

JODELET.

Fiat my wreeken. maar hoedanig?

FERDINAND.

In duël.

JODELET.

'k Speel mét myn leeven niet. Wat zóttigheid! ja wél!
'k Zou véchten, daar ik op het punt ſta om te trouwen.
Ik had u voor een man van meer verſtandt gehouwen.
Zo 'k raakte om hals, het wélk licht kon gebeuren, want
De ziel is zo ſuptiel én dun, Heer Ferdinand,
Dat zy door 't kleinſte gat gemak'lyk kan paſſeeren.

Hoe

Hoe zou dat Izabél dan jammeren én deeren
Als ik gestooken wierd? ja wél, zy sturf van rou,
Want denkt dat zy daar by het meest verliezen zou.

FERDINAND.

Voor my, ik héb my nu in myne plicht gekweeten,
En zo ge aan uwe kant niet de uwe wilt vergeeten,
Moet gy van daag, die geen, die uwe Broêr by nacht,
't Zy door verraad, óf voor de vuist om 't leeven bragt,
Te keer gaan, én de dood van uwen Broeder wreeken.

JODELET.

Hoe! was 't by nacht dat hy myn Broeder kwam te steeken?

FERDINAND.

O ja.

JODELET.

Hy vécht die wil, stoot hy ze 's nachts ter neêr,
Wat zou hy niet wél doen wanneer het dag was, Heer?
Daar by zo heeft die vént groot voordeel, moetje weeten.
Dénk dat hy reeds weet op wat hoogten én wat breeten
Myn broeder 't hart droeg, dat hém dit de wég wyst, hoe
Men die van onze stam bést zend na Pluto toe.

FERDINAND.

Maar hoe, myn Heer, begint u nu de moed te ontzakken?

JODELET.

O neen, geensints, wilt gy dat ik hém aan zal pakken,
Wél aan, ik bén gereed, waar komen wy te saam?
Is 't vér van hier, myn Heer? zég my, hoe is zyn naam?

FERDINAND.

Louis van Héldestein.

JODELET.

Van Héldestein, de Duiker,
Dat is uw eige Neef, ô neen, myn Heer, gebruiker
Een ander toe, gy voert een Stamnaam, ik zal ten
Respécte van die naam dat tóch niet doen, ik ben
Daar te édelmoedig toe. Laat ons hém gaan begroeten
Als een Kouzyn, én hém mét minn'lykheid ontmoeten.

FER-

FERDINAND.

De dood uws Broeders, Heer, port u alleenig niet
Tót véchten, dénk dat hy uw zuster schelms verliet.
En dat die over u alreeds begint te klaagen.

JODELET.

'k Weet dat hy tégens haar zich trouw'loos heeft gedragen;
Maar 'k héb 't verzwooren, en een zwaren eed gedaan
Van voor een vrouwspersoon ooit in duël te gaan.
'k Bid vérg 't my daarom niet.

FERDINAND.

Gy hébt dit zélf verzwooren?
Gy zyt een bloodaard in uw hart én ziel gebooren.

JODELET.

Vergramde schoonvaâr, die zyn eige schoonzoon port
Tot moordery, én die myn bloed graag zaagt gestort,
Ik loof dat Bélzebuik u dit heeft ingegeeven,
Dénk dat het niet alleen een ménsch is die 'k om 't leeven
Zou bréngen, het is zélf myn zwager.

FERDINAND.

Uwe knécht
Die zal dan véchten, hy heeft hém het toegezégt.

JODELET.

Heeft hy het toegezégt, heel goed, ik mag 't wél lyden,
Hy hou zyn woord, 'k zal hem dat vétje niet benyden.

FERDINAND.

Wilt gy uw Broeders dood, nóch de geschondene eer
Van uwe zuster dan niet wreeken?

JODELET.

Hoor, myn Heer,
Ik moet in een humeur zyn om te duëlleeren,
Of anders doe ik 't niet, én nu, nu wil ik zweeren,
Dat ik daar in het minst' geen appetyd toe héb:
Dés wacht zo lang tót ik daar meer vermaak in schép.

FERDINAND.

Ik dacht, gy waart vol moed, maar 'k vind my heel bedroogen.

JODELET. (oogen,

Als 'k op 't Schavót kwam mét een mutsje voor myne
Wat zoud ge, ô Zuster! én vermoorde Broêr, daar af
Dan zéggen? 'k wéd gy my beklaagden tót in 't graf.
Dat gy myn Schoonvaar zélf om 't aanraân zoud vervloe-

FERDINAND. (ken.

Ga, wil een ander vry ten huwelyk verzoeken.

JODELET.

Den Hémel geef dat gy een Schoonzoon krygt, die als
Een Castiliaansche Cid, zyn Schoonvaâr breekt den hals,
En toen daar na nóch ging met zyn Chiméne trouwen.

FÉRDINAND.

'K zég, gy zyt een Póltron, 'k zal u daar ook voor houwen.

JODELET.

Hoor, Schoonvaâr, schoon gy nu nóch zo vertorent ziet,
Ik blyf uw dienaar.

FERDINAND.

En ik, ik blyf de uwe niet.

ZEVENDE TOONEEL.

FERDINAND, JONKER JAN, JODELET.

JONKER JAN.

Hoe zyt gy zo verstoort?

FERDINAND.

Dien bloodaard is vol vreezen.

JODELET.

Ik bid Schoonvaârtje lief, wil niet zo haastig weezen,
Indien gy ziek wierd door die groote ontsteltenis.

FERDINAND.

Ik zal hém laaten gaan voor die geen, die hy is....
En snijen hém heel af, vermits hy komt te toonen
Dat de édelmoedigheid by hém niet schynt te woonen.
Hy zeid, hy 's niet van sins de hoon hém aangedaan

Te wreecken, ja 't ſchynt hém niet eens aan 't hart te
gaan.
Ik bid dat gy hém tóch wat moed in 't lyf wilt ſpreecken.
Draag zórge voor zyne eer, zég dat hy hém moet wreec-
ken,
En toon hém wat een man dat hy behoort te zyn,
Zeg hoe dat hem Louis belédigt heeft. 't raakt myn
Reſpéct wél iets, maar hy zal haaſt myn Schoonzoon
worden,
Derhalven is 't zyn plicht, indien men my zo porden
En dat ik op die wys van imand was gehoond, (ſchoont.
't Mocht wézen wie het wou, hy wierd toch niet ver-
Louis verwacht hém, én zal van gedachten weezen
Dat uwe meeſter reeds voor hém begint te vreezen.

ACHTSTE TOONEEL.

JONKER JAN, JODELET.

JONKER JAN.
Wat is 'er Jodelét dat ik nu wreecken moet?

JODELET.
Is de ouwe weg?

JONKER JAN.
Ja, ja, hy is al voort.

JODELET.
O bloed,
Wat heeft die vént my daar aan 't hoofd al léggen teemen,
Hy wou dat ik Louis het leeven zou beneemen.
't Is langer nu geen tyd dat ik ſpeel voor uw' Heer,
En jei voor myne Knécht, geef my myn pakje wéer.
En trék jei dit weer aan, 'k vrees dat het uit zal lékken,
Wat zou Louisje dan, dat Hondtje, daar mé gékken,
Maar hebt gy hém voor my geeiſcht in een gevécht?

JONKER JAN.
Ja, zonder dat ik hém het minſte héb gezégt

Dat

Dat ik was Jonker Jan, héb ik hem voor den dégen
Geeifcht.

JODELET.

'T Was beft geweeft dat gy maar had gezwegen.

JONKER JAN.

Zou 'k myn méminnaar niet uit eisfchen in duël,
Die, die ik zélf vond in 't vertrek van Izabél?

JODELET.

O! dit 's 't alleen niet, Heer, dat u verftoort kan maaken.
Daar is iets anders dat u meer behoord te raaken.
Dénk hoe dat u Louis beledigt heeft, myn Heer,
Het is een wichtig point, het raakt het point van eer.

JONKER JAN.

'k Weet wat gy zéggen wil. ik zal hem wéderftreeven
Zo lang ik kan, als gy my fléchs niet wilt begeeven.
Maar is 'er imand meer die daar van weet al gy?

JODELET.

De ganfche wacreld, Heer.

JONKER JAN.

O fpyt! o razerny!
Maar Férdinand, zég my, is die ons mede of tégen.

JODELET.

Naar ik bemérken kan, is hy ons zeer genégen,
Hy wil dat u Louis voldoening geeven zal.

JONKER JAN.

Staat hy zyn Neef niet voor?

JODELET.

O, dat is niet met al.
Hy acht het Neeffchap niet. Louis ftaat my te wachten
Hier buiten voor de deur. hy is nóch van gedachten
Dat ik bén Jonker Jan.

JONKER JAN.

'K zal hém te keer gaan, maar
Men word meeft op de ftraat gefcheiden van élkaâr,
'K zal hém uitdaagen in het Bofch.

JODELET.

'K weet een bekwamer

En vrijer plaats, ik heb de sleutel van deez' kamer,
Gy kunt malkanderen hier veilig met 't rampier
Begroeten.

JONKER JAN.

Dat is wél bedacht. ga haal hém hier.

JODELET.

Myn heer, 't zou béter zyn, dat gy hém zélf ging haalen.
Men zou die boodschap my, vrees ik, te dier betaalen,
Zoude ik daar heen gaan, daar hy my voor Heer érkent?
O neen, ga zélf heen, én ontdék hém, wie je bént.

JONKER JAN.

Zou ik, wie dat ik bén, hém nu te kénnen geeven?
Daar ik tót nu, alleen door minnenyd gedreeven,
Myn naam verzweegen héb? ô neen, dat doe ik niet.
Des zo gy, Jodelét, me in 't uiterste verdriet
Niet bréngen wilt, moet gy noch myne naam wat draagen.

JODELET.

Wél aan, myn Heer, ik zal 't om uwent wil dan waagen.
Maar zo hy, eer ik hier aan huis kwam, eens van leer
Wou trékken, 't geen zeer licht gebeuren kon, myn Heer,
Hoe zou het Jodelét, die geen rampier mag hand'len,
Die nóch zo graag wat lang de waereld wou bewand'len,
Dan maken?

JONKER JAN.

Roep hém sléchs van vérre, én bréng hem dan
Hier in het huis.

JODELET.

Mar als hy my niet hooren kan?

JONKER JAN.

't Is lang genoech, ga heen.

JODELET.

Hoor, 'k moet dit eerst bedingen,
Wanneer dat jei Louis alhier zult gaan bespringen,

Dat

Dat jei voorzichtig dan in alles weezen zult,
Want als ik mét hem kwam, mogt jei vol ongedult
En toorn, in plaats van hém aan my een fteek toebréngen,
En zo myn édel bloed mét uwe dégen pléngen.
Wat zou het baaten, óf gy dan riep, ik deed 't mét
Geen voordacht, ik beklaag die arme Jodelét.

Einde van het vierde Bedryf.

VYFDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

BEATRIS, *zingende uit.*

Wat een groot verdriet
Baart hier Kupidootje niet?
'k Wensch die Plat, met zyn Gat, op een Heekel zat.
Alles is in huis
Tót de Dienstmaagd in het kluis
't Hart gegrieft, én verlieft, en geheel konfuis.
Elk steent, élk weent, als óf hy meent
Van Liefde voort te stérven.
Men hoort die snoode Guit
Het Land te bannen uit
Zo zou hy 't noit verkérven.

Ja wél, 'k had noit gedacht dat Liefde zulk een plaag was,
Voor dézen meende ik dat 'er niemand in den Haag was
Die 't my kon doen, én nu, nu komt 'er een Kay lak,
'K wil zéggen een Lakay, die my in Liefde ontstak,
Zo dra 'k hem zag, en 't gaat hém zélf niet eens ter harten.
O min! ô min! wat speult gy my al snoode parten.
Daar komt Mejuffer met Lukrétia verzélt.
'K loof dat het zélfde, dat my scheelt, haar méde kwélt.

TWEEDE TOONEEL.

LUKRETIA, IZABEL, BEATRIS.

LUKRETIA.

Ei laat u raân, verdryf die droevige gedachten,
Gy vórdert niet met al met die onnutte klagten,

Gy

Gy ſtort vergeefs juffrouw, uw' traanen. 'k bid tóch
hoor...

IZABEL.

Wat doet Beatris hier?

BEATRIS.

'k Berey een kamer voor
Myn Heer uw Bruidegom. waar komje métje beijen
Van daan?

IZABEL.

Ik kom om hier myn rampen te beſchreijen?

LUKRETIA.

Ik bid u zyt geruſt, 'k verzéker u dat gy
In 's Gravenhage niet (ſchoon dat het u ſtond vry
Een keur te mogen doen) zult vinden zyns gelyken;
Want hy voor niemant niet in deugd behoeft te wyken,
Ja als gy van zyn Stam zyt béter onderrécht,
Zult gy bekénnen dat het geen ik héb gezégt
De waarheid is.

IZABEL.

En ik verzéker u daar tégen,
Schoon gy hém nóch zo pryſt, dat ik niet bén genégen
Mét hém te trouwen, want wat héb ik aan een man,
Die zonder lachchen met geen ménſchen ſpreeken kan.
Die al te ékſtravagant zich aanſtélt als de zótten
In minnen, aktien, die waard zyn te beſpótten.
Ja als hy érnſtig ſpreekt, moet de een óf de andre gril
Daar tuſſchen komen, én zyn beenen ſtaan nooit ſtil.
Voor my, 'k wou liever in een klooſter my begeeven
Als mét hém trouwen, maar 'k vind dat het klooſterleeven
My alzo zeer mishaagd als zyne trouw. het één
Stryd als het andere mét myn genégentheên.

LUKRETIA.

Mejuffer, 'k hoor gerucht, kom laaten wy vertrékken.
Van hier. voor my ik ga. men mogt ons hier ontdekken,
Het is licht Jonker Jan, uw Bruidegom: miſſchien
Zou hy u vraagen wat u dus bedroeft doet zien.

DERDE TOONEEL.

JONKER JAN, LOUIS, JODELET.

JONKER JAN *opent de deur, én trékt daar de ſleutel uit.*

Zy naderen, 't is béſt dat ik de kamer open,
En my in 't Lédekant verſchuil.

JODELET.

Och! och! 'k wil hoopen
Dat nu myn Heer my niet zal laaten in de nood.
Waar is hy? 'k zie hém niet. hy 's wég. 'k ben hallef dood
Van angſt. myn hart begint te trillen én te beeven.
Zie daar, hy ſluit de deur, dit géld gewis myn leeven!

LOUIS *ſluit de deur achter hem toe.*

Wél aan, maak u gereed.

JODELET.

Voor my, ik haat den ſtryd.
Vergeef het my, myn Heer, ik héb geen appetyt.

LOUIS.

Wat wederhoud u nu om uwe hoon te wreeken?

JODELET.

„ Waar blyft hy? och! hy laat my in de pékel ſteeken.

LOUIS.

Gy ſpreekt niet eenen woord. waar wacht gy na? zo 'k my
Maar in het minſte zo belédigt vond als gy,
'k Verzéker u, dat ik niet half zo veel paciénſie
Zou hebben.

JODELET.

Jonker Jan heeft zéker geen konſienſie.

LOUIS.

Wat zoekt gy?

JODELET.

Ik? ik zoek koeragie.

LOUIS.

LOUIS.

Na dat ge u
Zo moedig hébt getoont, zo dunkt my ſchynt ge nu
Wat blo te zyn, maar daar 's in 't minſt niet aengelégen,
'k Weet daar een middel voor.

JODELET.

De dróes, hy trékt zyn dégen,
Ik kryg van angſt de koorts.

LOUIS.

Nu kwyt u in uw plicht.

JODELET.

Hoor, 'k mag dat flikkeren niet veelen voor 't gezigt.

LOUIS.

Gy zyt een bloodaard óf gy veinſt 'er een te wézen.

JODELET.

„ Nou 's 't wel. 'k zie daar myn Heer. den Hémel zy gepreezen,
„ Dat geeft my weêr wat moed. ik ra jou als myn vrind
Fokſeer myn gramſchap niet, zo jei jou leeven mint.
„ 'k Bid Heertje komt 'er uit? och! ik begin te ſchroomen.

JONKER JAN.

„ Wyk véchtende te rug, 'k zal u te hulp dan komen.

JODELET, *trékt zyn dégen zonder in poſtuur te zyn.*

Wel, als 't dan wézen moet, en wézen zél, fiat,
Dat gaatje, zonder eens te biechten, na je gat.

LOUIS.

Na 'k aan u zie, zo vécht gy heel wél mét den dégen.

JODELET.

Dat doe 'k. „ 'k Bén dood, myn Heer, zo gy my laat verlégen.
Hou, wacht wat, daar 's aan myn rampier zo wat ontſtélt.
Myn Broêr hebt gy die niet in 't duiſter neêrgevélt?

LOUIS.

Ja.

JODELET.

Om u dan een proef van myne moed te geeven,
Doof ik het licht, om u in 't duister mê het leeven
Te ontneemen, 'k wil op u geen voordeel. ga nu vry
Jou gang.

Na dat Jodelét de kaars uitgedaan heeft, vlucht in de Alkove, en Jonker Jan komt 'er uit.

LOUIS, *meenende mét Jodelét te véchten, maar vecht met Jonker Jan.*

Gy vocht zo wél by 't licht niet, ik voel my
Gekwest.

VIERDE TOONEEL.

FERDINAND, LOUIS, JONKER JAN, JODELET, BEATRIS.

FERDINAND.

Beatris.

JONKER JAN.

„ Voort, wil uit de Alkove komen.

FERDINAND.

Myn vrinden, wat is hier te doen?

JODELET.

'k Heb wraak genomen
Van myn geleed'ne hoon.

LOUIS.

En ik pretendeer
Daar van revénge, ik bén gekwést.

FERDINAND.

Met wat geweer
Is 't u gedaan, myn Neef? is 't anders niet, een steekje
Sléchs in uw hand? kom, ga jou gang maar weêr, en wreekje.

LOUIS.

Mét uw verlóf dan Oom.

JODELET.

Die zakkereerſe grien,
Hy groeit 'er in als hy ons maar mag véchten zien.

LOUIS. (ven.

De gramſchap maakt dat ik de reên geen plaats kan gee-
Wél aan, ik bén het die uw Broeder bragt om 't leeven,
En die uw zuſter hebb' miſleid. was 't niet gedaan
Zo zyt verzékert dat ik 't nu nóch zou beſtaan.

JONKER JAN *ſpringt uit de Alcove.*

Gyként Heer Jan niet? hier ziet gy hém voor uwe oogen.
Zyt gy 't verrader, die myn zuſter hebt bedroogen,
En myne Broêr vermoord? wél aan, gy zult dat ſnood
En goddeloos bedryf haaſt boeten met uw dood.

LOUIS.

Wie zal ik van u twé voor Jonker Jan dan achten?

JODELET.

Ik bén het in parade, én hy in moed én krachten.

JONKER JAN.

Ken Jonker Jan in my, ik bén 't alleen die u
In 't donker hebb' gekwéſt, én dénk vry dat ik nu
Niet minder zal beſtaan. 'k héb my verpynt tot zwygen,
Op hoop dat ik daar door zou meerder licht verkrygen
Van myn Heer Broeders dood. de hoon my aangedaan
Héb ik als knécht geleên. gy ziet my moog'lyk aan
Voor een perſoon die door blohartigheid gedreeven
Zyn Broeder, die gy zo verrad'lings bragt om 't leeven,
Niet wreeken durf. maar ik, ik zal niet ruſten voor
Dat ik uw bloed tót wraak van zyne dood héb door
Deez' hand geſtort.

LOUIS.

Meent gy dat ik voor u zal vreezen?

JONKER JAN.

Schoon dat my hier in huis mogt alles tégen wézen,
Begeer ik dat men my Lukrétia ter hand
Zal ſtéllen, wyl gy zulks belooft hébt Ferdinand.
En gy Louis, 'k wil dat gy aanſtonds hier zult tégen
My véchten, én 't geſchil beſléchten mét den dégen.

FERDINAND.

Neem wat geduld, myn Heer.

JONKER JAN.

O neen, laat my begaan,
'k Heb door te veel geduld myn wraak te kort gedaan.

FERDINAND.

Om wélke reên zyt gy dus lang bedékt gebleeven?

JONKER JAN.

Alleen om dat ik wierd door minnenyd gedreeven.
Ik was jaloers.

FERDINAND.

Jaloers? van wie?

JONKER JAN.

Van hém.

LOUIS.

Van my.

JONKER JAN.

O ja, van u, 't is u niet onbeként dat gy
Te nacht zyt van 't Balkon van Izabél gekomen.

LOUIS.

Wie zégt dat?

JONKER JAN.

Ik, ik héb u zélve daar vernomen,
En vond u naderhand in haare Kamer weêr,
Daar ge u bedékt hield. 't Welk myn minnenyd nóch meer
Vergroote. Ik héb u toen alleenig maar versleeten
Voor een mêminnaar, kort daar na kwam ik te weeten
Dat myne Broeder door uw hand was omgebragt.
'k Zag u wél aan voor een verliefde; maar wie dacht
Dat gy een Moorder waard? nu port de wraak my meerder,
Nu 'k zélf hoor uit uw mond, Verraâr, dat gy onteerder
Van myne Zuster roemt te zyn, nu gy belyd
Dat gy de moorder van myn eige Broeder zyt;
Schoon dat my alles, ja den Hémel, zélf was tégen,

Zo

Zo zweer ik dat gy hier zult ftérven door myn dégen.

LOUIS.

Wat uw heer Broeders dood belangt, myn Heer, 't is waar,
Hy is door myne hand wél omgekoomen; maar
Op wélk een wys? men kwam met uitgetooge klingen
My onvoorziens by nacht verradelyk befpringen,
'k Stiet blind'lings in den hoop, én meende toen fléchts dat
Ik een verrader maar ter neêr geftooten had.
Dóch ik kwam 's morgens vroeg heel onverwacht te hooren
Dat hy myn Vrind was, die daar 't leeven had verlooren.
Wie heeft 'er meer als ik toen zyne dood betreurt?
Nu hoort gy dat het niet mét opzét is gebeurt.
Zo dat ge een voorwérp hier nu ftaan ziet voor uwe oogen
Dat niet uw wraak verdient, maar eer uw mededoogen.
Dóch dénk niet dat al 't geen door my hier word gezeid
Uit vrees gefchied, myn Heer, óf door blohertigheid.

JONKER JAN.

Een Edelmoedige kan lichtelyk vergeeven.
'k Geloof ook dat toen gy myn Broeder bragt om 't leeven
Hy u was onbeként. Maar ik vind my gehoond
Van nóch iets wigtigers, waar van ge u niet verfchoond.
Myn Zufter is onteerd, gy hébt haar eer benomen,
Zy zal niet ruften voor zy heeft haar wraak bekomen,
En wyl ik aan haare eer de myne vind verknócht,
Zo zou ik eerloos zyn, wanneer ik 't niet volbrógt.
Zo lang als die niet is herftélt zal ik u haaten,
En 't is me onmogelyk in 't leeven u te laaten.

LOUIS.

Wél aan, ik zal u hier ook in voldoen, myn Heer.
Ik zal haar trouwen, én door 't huwelyk haar eer
Herftéllen. dan hebt gy geen reên meer u te wreeken,
Nóch ik tot verder' haat, fchoon dat ik bén verfteeken

Van 't ſchoonſte voorwérp dat oit aarde heeft betreên,
En die ik hoopeloos dus lang hébbe aangebeên,
Dewyl zy nimmermeer my 't alderminſte téken
Van wéderliefde gaf. ik kom van u te ſpreeken,
Bekoorlyke Izabél. 'k doe afſtand van myn min.
En gy, myn Heer, verban die argwaan uit uw zin.
Het is wél waar, dat my Beatris heeft verbórgen
Te nacht hier op 't Balkon, én ook van déze mórgen
In haare Kamer, maar myn Nicht heeft daar van niets
Geweeten, want zo ras als zy daar van maar iets
Verſtaan had, wou zy dat Beatris zou vertrekken.

FERDINAND.

't Is waar, myn Heer, al 't geen myn Neef u komt te ontdékken.
't Is lang genoeg getwiſt. hy heeft u nu voldaan.
Daar komt Lukrétia mét myne dóchter aan.
Kom hier myn kind, wil u nu in uw lót verblijen:
De twiſt is nu volénd, die ſtrydige partijen
Zyn nu vereenigd, dit is uwe Jonker Jan.
En gy Lukrétia verwacht Louis tót man.
Omhéls élkanderen, laat ons geen tyd verkwiſten,
Ik dank den hémel dat ze een énd maakt van ons twiſten.

JONKER JAN.

't Geen gy gebied myn Heer vólg ik gewillig na.

LOUIS.

De vreugd, die ik gevoel, is zonder wédergâ.

JODELET.

Wél is het ſpreekwoord waar, dat alles kan verdraaijen.
Eerſt waar ik 't Heerſchip, én nou moet ik weêr lakkaaijen.

VYF-

VYFDE TOONEEL.

JONKER JAN, LUKRETIA, LOUIS, IZABEL, FERDINAND, JODELET, BEATRIS.

IZABEL.

WAt vólgt ons, na zo veel gelédene verdriet,
Al vreugt!

LUKRETIA.

Is 't nu niet waar? verzékerde ik u niet,
Toen gy zo jammerlyk uw huwelyk beweende,
Dat hy zo hatelyk niet was gelyk gy meende.

JODELET.

'k Mag nu dit Heerſchips kleed wel uit gaan ſchudden, én
Het myn weêr haalen, wyl 'k geen Jonker Jan meer bén.

JONKER JAN.

Neen, blyf vry Jodelét, het kleed werd u gegeeven.

LOUIS.

Tot blyk van vrindſchap, die 'k zal houden al myn leeven,
Zo wil deez' ſchoone van myn hand ontfangen.

JONKER JAN.

Gy,
Die 'k ſtraks zo hatede, en een vyand hield van my,
'k Draag u myn Zuſter én myn hart op.

FERDINAND.

Gaan wy heenen,
Om op 't ſukcés eens van dit dubbele vereenen
Te drinken.

JODELET.

Houd, Meſſieurs, de twiſt is nóch niet uit,
Ga zo niet wég, voor my, 'k heb ook noch een diſpuit
Aan-

Aangaande myn Pórtrét, het wélk by Isabélle
Berustende is,'k wil dat men 't my ter hand weêr stélle.
Wat weet ik wat je daar wél méde uit réchten zoud.
Ik geef 't Beateris zo dra zy met my trouwt.

Einde van het vyfde en laatste Bedryf.

